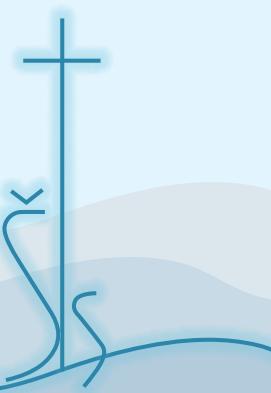

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

God. 2021./LI.

Br. 2/201

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5

IZ GENERALATA

Otkazivanje XVI. izvanrednog vrhovnog kapitula	6
--	---

IZ PROVINCIJALATA

Obavijest o proslavi redovničkih jubileja.....	8
Obavijest o duhovnim vježbama.....	9
Poziv na V. zborovanje sestara.....	10
Obavijesti	11

ZBIVANJA I OSVRTI

Monografija <i>Stoljeće života pod okriljem Znamenja velikoga – Školske sestre franjevke u Sinju</i>	12
49. vijećanje redovničkih odgojitelja i odgojiteljica.....	14
Susret sestara s privremenim zavjetima.....	15
Jubileji redovničkoga života	16
Slavlje jubileja u Zadru	16
Prigodno slovo o proslavi redovničkih jubileja.....	17
Prigodna čestitka.....	19
S. Nazarija Koljanin.....	20
S. Ambrozija Čaleta.....	21

JEKA IZ AFRIKE

Oče naš, koji jesi na nebesima.....	23
Uskršnji izlet.....	23
Sažetak odgojnog vikend-seminara.....	24
Stoljeće iščekivanja	25

NAŠI POKOJNICI

S. M. Bernardica Jenjić.....	27
S. M. Eugenija Bešlić.....	29
S. M. Stjepanka Vučemilo.....	31
Sestre naše Družbe	34
Rodbina sestara.....	34
Zahvale.....	34

PRILOZI

Svjedoci Božje ljepote.....	37
Biskupsko ređenje mons. Ranka Vidovića.....	40
Hrvati – narod duboke katoličke vjere	45

LIST DRUŽBE

Generalna kuća	52
Splitska provincija	56
Misija u Demokratskoj Republici Kongu	57
Tršćanska provincija	59
Lemontska provincija	60
Mostarska provincija	63
Argentinsko-urugvajska provincija	65
Bosansko-hrvatska provincija	67
Austrijska provincija	69
Paragvajska provincija	71
Rimska regija	73
Život – poslanje – svjedočenje	75
Misijsko djelovanje u Egiptu – studentski dom u Kairu	76

Riječ uredništva

*H*ajdete i vi ... i otpočinite malo (Mk 6,31), Isusov je poticaj učenicima koji će i nama u ljetnim mjesecima dobro doći. I otploviše učenici lađom na samotno mjesto, u osamu (r. 32).

Kao što poticaj ne podrazumijeva izolaciju nego počivanje u zajedništvu, s Bogom i bližnjima, i to upravo radi same blizine, tako smo i mi u mogućnosti u odmaku od uobičajenog radnog ritma oplemeniti svoj odmor okrjepljujućom blizinom s D/drugim.

U ovom broju Odjeka donosimo događaje koji su bili svojevrsna uvertira u radnu bonacu. Tako se u Domovini *rodila* Monografija, a u Africi nova Župa. Težište provincijskih zbivanja je na jubilejima i seminarima, dok nas List Družbe i Prilozi povezuju sa svim stranama svijeta.

Na drugu obalu stvarnosti Gospodin je pozvao sestre naše Družbe i najbliže iz naših obitelji, za koje molimo, čuvajući na njih spomen i u rubrici Naši pokojnici.

Ostajući trajno povezane, bilo u duhu bilo u tijelu, želimo vam blagoslov sv. Marije Andeoske, na čiju ćemo se uočnicu naći u provincijskom središtu na V. zborovanju sestara, u okrjepljujućoj blizini Presvetog Srca Isusova.

Vaše sestre iz Uredništva

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre,iza nas je još jedna izazovna godina prepuna neizvjesnosti i poteškoća koja je zacijelo na svakoj od nas ostavila svoj trag. Izazovna vremena traže dodatne napore, inovativnost i izlazak iz postojećih okvira, ali i otvaraju neke nove i proširuju postojeće obzore. Znamo da nas Bog, u svemu što nas može snaći, ne ostavlja same. I ako smo u onom što nam je povjerio, znale otvoriti vrata Duhu Svetom ondje gdje su naše ljudske snage uzmanjkale, vjerujem da smo, kao i u svim teškim vremenima, iskusile Njegovu pomoć, utjehu i snagu.

Bog uvijek stvara, i tamo gdje se naizgled sve čini ugašeno može procvasti novi život. U tom smislu ova vremena možemo razumjeti kao Božji poziv na promjenu, pročišćenje i preobrazbu.

Svaka obnova počinje u našoj nutrini, stoga je potrebno izložiti je u istini i povjerenju milosrdnom Božjem pogledu, kako bi On mogao iznova stvarati. „Sjećaj se svega puta kojim te je Jahve vodio...“ (Pnz 8,2), potiče nas Božja Riječ.

Možda se lađica naše duše uljuljana pri-vidnim sigurnostima i lažnim pouzdanjem u sebe odavno otisnula od istinskog izvora života i pluta u mlakim vodama ispravnosti. Možda su nam dugogodišnje navike i čuvanje vlastite udobnosti otupile životnu energiju i žar, stvorivši svojevrsnu apatiju koja nam, kao olovno sidro, onemogućava bilo kakvo kretanje i rast. Možda smo naprsto umorne jer smo se odvojile od izvora snage i iscrpljene jer ostvarujemo vlastite planove samo ljudskim snagama. Možda počinjemo

uviđati kako je mnogo vremena i truda utrošeno na projekte i odnose koji su se, poput kuće građene bez pravog temelja, jednostavno urušili. Možda...

Kakva se god pitanja, nesavršenosti i nejasnoće u našem služenju pojatile, samo je jedan put do prosvjetljenja, mira i snage: povratak Bogu. Svaka obnova počinje u našoj nutrini, stoga je potrebno izložiti je u istini i povjerenju milosrdnom Božjem pogledu, kako bi On mogao iznova stvarati. „Sjećaj se svega puta kojim te je Jahve vodio...“ (Pnz 8,2), potiče nas Božja Riječ. Sjećanje na Božja djela pomoći će nam u povratku našem istinskom identitetu i jedincatom poslanju koje kao osobe i zajednica imamo. Kontempliranje Božje vjernosti koja se, kao crvena nit provlači našim životima, urodit će poniznošću i zahvalnošću, a iz sjećanja na čudesnost našeg puta proizići će nova svježina, polet i spremnost na radosno služenje.

Nedavno smo svečano proslavile jubileje redovničkog života, a 1. kolovoza u našoj kući na Lovretu održat će se redovito zborovanje sestara. Prilika nam je to da još jednom promislimo o smislu, dubini i ljepoti posvećenog života i njegovom mjestu u ovom, kako se često čini, od Boga odlutalom svijetu. Bog nam je povjerio puno, nastojmo opravdati to povjerenje tražeći načine plodonosnog služenja čovjeku današnjice kako bi u našoj prisutnosti, radu i služenju mogao prepoznati obrise Njegovog lica. Darovano vrijeme osame i odmora pred nama neka nam bude ispunjeno uranjanjem u Božju prisutnost i blagoslovljeno novim spoznajama, poticajima i rastom u ljubavi.

Mir vam i dobro!

s. Andrea Nazlić

IZ GENERALATA

Prot. n. 341c/2021

Grottaferrata, 25. lipnja 2021.

Predmet: **Otkazivanje XVI. izvanrednog vrhovnog kapitula**

*Provincijskim upravama
Svim sestrama Družbe*

Drage sestre!

Nakon pisma o odgodi XVI. izvanrednog vrhovnog kapitula, od 1. prosinca 2020. (Prot. n. 338c/2020), imajući u vidu informacije o širenju pandemije koronavirusa osobito u zemljama u kojima smo kao Družba prisutne, te nakon savjetovanja s provincijskim predstojnicama i Regionalnom predstojnicom, utvrdile smo da slavlje Izvanrednog vrhovnog kapitula u ovoj godini nije ostvarivo. Do sada nije upotpunjeno ni popis članica Vrhovnog kapitula jer sve provincije, zbog pandemije, nisu mogle održati izvanredni provincijski kapitol. U drugoj polovici ove godine predviđena su dva redovita provincijska kapitula te još nekoliko njih u sljedećoj godini. Osim toga, u 2022. godini potrebno je započeti pripremu Redovitog vrhovnog kapitula koji se ima održati 2023. godine. Sve to čini nemogućim upriličiti slavlje Izvanrednog vrhovnog kapitula i u sljedećoj godini.

Nakon temeljitog razlučivanja, imajući u vidu navedene razloge, uz suglasnost Vrhovnog vijeća dobivenu na sjednici Vrhovne uprave od 24. lipnja 2021., ovim okružnim pismom **službeno objavljujem otkazivanje XVI. izvanrednog vrhovnog kapitula**. Ovim otkazivanjem prestaje i uloga zastupnica koje su bile izabrane za Izvanredni vrhovni kapitol.

Zadatak koji je bio određen za Izvanredni vrhovni kapitol, sukladno dvjema odlukama Redovitog vrhovnog kapitula 2017., tj. pristupiti potrebnim strukturalnim promjenama unutar Družbe te u tom smislu pregledati i učiniti neophodne izmjene u Konstitucijama i Odredbama, bit će uključen u program Redovitog vrhovnog kapitula 2023. Stoga pozivam sve provincije i Rimsku regiju da nastave već započete korake analize stanja zajednica i djelatnosti, tražeći načine za njihovu reorganizaciju, kako bismo zajedno mogli donositi mudre odluke za veće dobro cijele Družbe.

Pitanje preustroja ne odnosi se isključivo na rad Vrhovnog kapitula, nego na sve ono što se u tom vidu čini na razini provincija, Regije i pojedinih zajednica, te zahtijeva otvorenost i osobnu zauzetost svake sestre. Stoga smo i dalje pozvane, prema predloženom geslu za Izvanredni vrhovni kapitol, *u osluškivanju Duha otkrivati nove obzore* kako bismo trajno mogli čitati našu stvarnost ozbiljno, vedro i s nadom. Ne možemo ostajati trajno u žaljenju za minulim vremenima i zadovoljiti se ponavljanjem kako se uvijek činilo. Potrebna nam

je hrabri strpljivost u kojoj ćemo hoditi, istraživati nove puteve, osluškivati što nam Duh Sveti nadahnjuje (usp. Papa Franjo posvećenim osobama na Svijećnicu 2021.).

U ovo vrijeme velike neizvjesnosti stavimo svoje pouzdanje u Onoga koji nas nikada ne napušta i koji je s nama u sve dane kao istinska ljubav, mudrost i trajna novost. Pozivam vas, drage sestre, da se svaka osobno osjetimo povezane u zajedništvu i molitvi kako bi nam Gospodin dao spoznati što je njegova volja i učinio nas poučljivima njegovim nadahnućima za dobro naše Družbe.

Sestrinski vas pozdravljam.

s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica

Isuse blaga i ponizna Srca, učini srca naša po Srcu svome!

Draga s. Andrea, drage sestre!

Danas slavimo svetkovinu Presvetog Srca Isusova u kojemu se na poseban način očitovala Božja neizmjerna ljubav. Gledajmo s pouzdanjem u Presveto Srce, žarko ognjište ljubavi, od kojega punine svi mi primismo, i molimo ga da preobrazi naša srca kako bismo velikodušno ljubile Boga i bližnjega.

Neka Gospodin izlje obilne darove milosti na svaku sestru i cijelu našu Provinciju!

Srdačno vas pozdravljam.

s. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica
i sestre iz generalne kuće

Grottaferrata, 11. lipnja 2021.

IZ PROVINCIJALATA

Br. 82/2021.

Split, 27. svibnja 2021.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Obavijest o proslavi redovničkih jubileja**

Drage sestre!

Ovime vas obavještavamo da će proslava jubileja redovničkoga života prošlogodišnjih i ovogodišnjih jubilantinja biti u samostanu u Zadru, Trg Gospe Loretske 10, a ne u provincijskom središtu u Splitu kako je bilo obaviješteno u Odjecima.

Euharistijsko slavlje na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova 11. lipnja s početkom u 10.30 sati predvodit će fra Andrija Bilokapić, provincial Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri.

Proslavi jubileja prethodi duhovna obnova od 6. do 10. lipnja, također u Zadru, pod vodstvom fra Šimuna Bilokapića.

Zahvalne Gospodinu na daru života i duhovnog poziva, uključimo naše slavljenice u molitvu hvale i slave Gospodinu.

Mir vam i dobro!

s. Andrea Nazlić, *provincijska predstojnica*

Br. 83/2021.

Split, 27. svibnja 2021.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Obavijest o duhovnim vježbama

Drage sestre!

Ovime vas obavještavamo da duhovne vježbe koje su bile predviđene od 11. do 17. travnja i zbog epidemioloških razloga odgođene, održat će se od 27. lipnja do 3. srpnja ove godine u Zadru, Trg Gospe Loretske 10. Voditelj duhovnih vježba je fra Mate Bašić, OFM.

Molim sve zainteresirane sestre da svoje sudjelovanje prijave kućnoj predstojnici.

Mir vam i dobro!

s. Andrea Nazlić, *provincijska predstojnica*

Br. 90/2021.

Split, 17. lipnja 2021.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Poziv na V. zborovanje sestara

Drage sestre!

*Jednom u šestogodištu, prema prvobitnoj franjevačkoj tradiciji,
neka se sve sestre Provincije sastanu na zajedničko zborovanje.
Statut Provincije, Čl. 58*

Sukladno Statutu Provincije a u duhu franjevačke tradicije sve vas, drage sestre, srdačno pozivam na V. zborovanje sestara u provincijskom središtu u Splitu u nedjelju 1. kolovoza 2021. godine, uoči blagdana sv. Marije Andeoske.

Naše zborovanje započet ćemo za euharistijskim stolom, da nahranjene Riječju i Tijelom Kristovim zahvalimo Gospodinu za sve milosti kojima obdaruje Provinciju. Svečano misno slavlje u samostanskoj kapeli s početkom u 10.30 sati predvodit će nadbiskup mons. Marin Barišić. Nakon euharistijskog slavlja ostat ćemo u zajedništvu za sestrinskim stolom.

U vrijeme kada naša druženja zbog izvanrednih prilika izazvanih Covidom-19 moraju biti usklađena prema epidemiološkim mjerama, nastojmo još više posvijestiti i raditi na tome da držeći se božanskih *mjera* rastemo u zajedništvu s Njime i međusobno.

U nadi radosnog i blagoslovljenog susreta, srdačno vas pozdravljam

s. Andrea Nazlić, *provincijska predstojnica*

Obavijesti

Virtualna sjednica Vrhovne uprave i provincijskih predstojnica/Regionalne predstojnice, druga po redu, održana je 7. travnja 2021. godine u svrhu izmjene iskustava realizacije programa unutar provincija/Regije, imajući u vidu izazove i okolnosti povezane s pandemijom koronavirusa.

49. vijećanje odgojitelja i odgojiteljica u organizaciji Hrvatske redovničke konferencije (HRK) održano je u duhovno-obrazovnom centru sestara milosrdnica Marijin dvor u Lužnici 9. i 10. travnja 2021. godine, o temi *Odnos autoriteta i poslušnosti, vođenje kolokvija*. Prisustvovalo je 25 sudionika. Iz naše Provincije bile su s. Ivka Piplović i s. Lidija Bernardica Matijević.

Pohod provincijske predstojnice. U mjesecu travnju i lipnju s. Andrea Nazlić pohodila je zajednice sestara u našim kućama u Imotskome, Kaštel Lukšiću, Zadru, Pagu, Sinju i u Glagoljaškoj 1 u Splitu te u Franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja na Dobrome.

Također je od 25. travnja do 23. svibnja bila u pohodu sestrama u Misiji u DR Kongu.

Naše misionarke, s. Blaženka Barun i s. Mirabilis Višić, 23. svibnja o. g. došle su u Domovinu na redoviti odmor.

Duhovne vježbe za sestre koje su bile predviđene od 2. do 8. svibnja, a zbog nepovoljne epidemiološke situacije odgođene, održane su od 16. do 22. svibnja; druge predviđene od 11. do 17. travnja održane su od 27. lipnja do 3. srpnja u Zadru.

Ređenju hvarskog biskupa mons. Ranka Vidovića dana 22. svibnja u hvarsкоj katedrali sv. Stjepana I., pape i mučenika, u odсутnosti Provincijske predstojnice nazočila je provincijska savjetnica s. Senka Jenjić.

Vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović se nakon kanonskog pohoda sestrama Mostarske provincije zadržala od 24. do 30. svibnja na Lovretu.

Susret sestara juniorka u organizaciji HRK-a održan je od 4. do 6. lipnja 2021. u Marijinom dvoru u Lužnici. Voditelj susreta p. Ivan Mandurić, DI, obradio je temu *Dar vjernosti - radost ustajnosti*. Susretu je djelomično nazočila naša s. Andjela Crnjac.

Hodočašće biskupa Hrvatske biskupske konferencije i članova HRK-a u nacionalno svetište sv. Josipa u Karlovcu bilo je 7. travnja 2021. godine. Naša provincijska predstojnica s. Andrea Nazlić bila je sudionica hodočašća.

Proslava jubileja redovničkoga života naših sestara bila je na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 11. lipnja 2021. u samostanu u Zadru. Jubilej su proslavile prošlogodišnje i ovogodišnje jubilantkinje. Svečano euharistijsko slavlje predslavio je fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima. Proslavi je prethodila duhovna obnova od 6. do 10. lipnja koju je animirao fra Šimun Bilokapić.

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić primio je 17. lipnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu osam vjeronaučnih ekipa koje su na ovogodišnjoj nadbiskupijskoj vjeronaučnoj olimpijadi postigle najbolje rezultate osvojivši prva četiri mjesta u kategorijama osnovnih i srednjih škola. Učenike su pratili njihovi mentorи i ravnatelji škola. I naša s. Lidija Čotić bila sa svojim učenicima OŠ Skalice iz Splita koji su osvojili drugo mjesto.

Zborovanje sestara Provincije bit će u nedjelju 1. kolovoza uoči blagdana sv. Marije Andeoske u provincijskom središtu u Splitu. Svečano euharistijsko slavlje počinje u 10.30 sati.

ZBIVANJA I OSVRTI

Monografija *Stoljeće života pod okriljem Znamenja velikoga – Školske sestre franjevke u Sinju*

Monografija je nastala o 100. obljetnici života i djelovanja Školskih sestara franjevaka u Sinju, kao izraz dužnog poštovanja prema sestrama koje su svojim samozatajnim i najčešće od očiju svijeta skrivenim životom i radom pridonosile duhovnom boljitu grada Sinja i cetinskoga kraja.

Premda je prvotna karizma Družbe Školskih sestara franjevaka Krista Kralja *poučavanje i odgoj*, sestre su od samih početaka bile otvorene i za druge djelatnosti, odgovarajući na potrebe Crkve, uvijek sa sviješću da su školske, da trebaju poučavati, ponajprije primjerom vlastitog života. S takvom raspoloživošću 1920. godine prihvaćaju i vođenje domaćinstva u Franjevačkom sjemeništu i gimnaziji u Sinju.

U knjizi je prikazan stoljetni hod sestara kroz četiri odredišta: Franjevačko sjemenište i gimnazija, potom franjevačko imanje na Čitluku gdje su sestre tijekom

deset godina uspjele odjelotvoriti i prvotnu karizmu poučavajući djecu u privatnoj pučkoj školi, zatim Franjevački samostan i Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske te, konačno, vlastiti dom u Sinju. Povijesni pregled dolaska, života i rada sestara detaljno je opisan i posvjedočen mnogim izvornim, dosad neobjavljenim arhivskim dokumentima i fotografijama.

Naslovi pojedinih tekstualnih cjelina, pomoćno birani, upućuju na samoprijegorno djelovanje sestara u pojedinoj podružnici: *Sestre i majke u Franjevačkom sjemeništu; Domaćice i učiteljice na Čitluku; Marte i*

Marije u Franjevačkom samostanu; Službenice u hramu Majke od Milosti; U Sinju, doma!! U Gospinoj školi molitve i služenja sestre traže i nalaze nadahnuće za ustrajnost u poslanju te vjernost u redovničkom zvanju, na što ukazuju daljnji naslovi: *U uzajamnom služenju na sinjskim podružnicama i U one ču što pred Gospom kleče!* Pod tim naslovima sabrana su imena sestara koje su tkale i još tkaju povijest ustrajne prisutnosti u Sinju (njih 200) te osnovni podatci sestara rodom s područja Župe Gospe Sinjske (njih 83), koje su pred milosnim Marijinim likom odgovorile na Božji poziv prianjući uz karizmu Školskih sestara franjevaka. Naslov *U žarištu marijanske pobožnosti* dотиче duhovni život sestara, onih na službi u Sinju i onih koje u Sinj k Majci od Milosti rado hodočaste i s njezinim blagoslovom svoje redovničko poslanje, ma gdje bile, predano vrše.

Na početnim je stranicama kratak prikaz nastanka Družbe koja ima svoje korijene u Mariboru i Grazu – *Družba posvećena poučavanju i odgoju*. Pod naslovom *Za dobro duhovno u Dalmaciji*, što je bio motiv splitskom biskupu Franji Filipu Nakiću kad je pozivao školske sestre u svoju biskupiju, donesena je ukratko povijest Provincije Presvetog Srca Isusova, kojoj podružnica u Sinju pripada.

U knjizi je i recital *Pod okriljem Znamenja velikoga*, u prozu i stih pretočena povijest Gospina štovanja u Sinju i stogodišnji život sestara pod njezinim okriljem iz pera s. Judite Čovo. Uz recital vezane su i skladbe koje je skladao maestro don Šime Marović.

Nakana sabiranja povijesti i pisanja knjige bila mi je zaboravu otrgnuti davno usnuli život sestara u Franjevačkom sjemeništu i na Čitluku nasilno prekinut u vrijeme Drugoga svjetskog rata te u zahvalnom sjećanju sačuvati za naraštaje nove. Još više, da sadašnje djelovanje u Svetištu Gospe Sinjske i franjevačka prisutnost u toj varoši pod Gospinom

tvrđavom snažnije zaživi i (p)ostane trajno svjedočenje plodnoga redovničkog života, ljubavi i žara naraštaja sestara.

Kako ističu recenzenti, knjiga povjesnog i duhovnog sadržaja vrijedna je ne samo za našu redovničku zajednicu već i za širu javnost.

“Raritetno djelo utemeljeno na znanstvenim činjenicama otkriva nam samozatajni život časnih sestara duboko prožet vjerom u Krista, ispunjen molitvom, odricanjem, samoprijegornim i požrtvovnim radom za boljšak hrvatskog naroda. (...) razvidnim opisom stogodišnjih povjesnih mijena na prostoru Sinja i Cetinske krajine iznimana je doprinos i hrvatskoj povjesnoj znanosti, a ujedno i kulturno-fenomen namijenjen svim ljudima otvorena srca”, piše prof. Stjepan Marković, dok fra Domagoj Runje navodi: “Premda knjiga nije napisana s nakanom da bude striktno povjesni znanstveni rad, autentični dokumenti koji su dobro predstavljeni u svojem povjesnom i geografskom kontekstu daju ovoj knjizi i znanstveni karakter. (...) Od srca preporučujem čitateljima ovu knjigu, koja nije samo spomeničko odavanje zasluženoga priznanja Školskim sestrama franjevkama koje djeluju u Sinju i okolini od 1920. godine, nego će biti od koristi i znanstvenicima koji se bave proučavanjem povijesti redovništva, duhovnosti, školstva, odgoja pa čak i ekonomije te ostalih aspekata djelovanja jedne redovničke zajednice u određenoj sredini”.

Moćni zagovor Čudotvorne Gospe Sinjske pratio sve one koji su pridonijeli da monografiju objelodanim, kao i sve one koji će čitanju pristupiti s dužnim poštovanjem prema sestrama koje su *pod okriljem Znamenja velikoga* crpile nadahnuće i snagu za svoje redovničko poslanje i promicale karizmu Školskih sestara franjevaka među sinjskim pukom.

s. Marija Petra Vučemilo

49. vijećanje redovničkih odgojitelja i odgojiteljica

U duhovno-obrazovnom centru sestara milosrdnica *Marijin dvor* u Lužnici 9. i 10. travnja održano je 49. vijećanje redovničkih odgojitelja i odgojiteljica. Tema susreta bila je *Odnos autoriteta i poslušnosti, vođenje kolokvija*. Susretu je prisustvovalo 25 odgojitelja i odgojiteljica iz raznih zajednica. Iz naše provincije prisustvovali su s. Ivka Piplović i s. Lidija Bernardica Matijević.

Okvirna tema bila je predložena na susretu 2019. koji je bio održan u Ličkom Osiku. Problemi s kojima se odgojitelji susreću u početnom odgoju, ustvari su problemi trajnog odgoja. Želja odgojitelja je bila na ovakve susrete dovesti poglavare. Godine 2020. susret nije bio održan zbog epidemioloških mjera, a i ove je godine do zadnjega bilo neizvjesno hoće li se održati fizički ili virtualno.

Početno predavanje održala je doc. dr. sc. Sanda Smoljo: *Dar praćenja u formaciji, vođenje kolokvija*. Odgojiteljima je dala naglaske za praćenje u individualnom radu. Formacija ne bi trebala biti kao hod kroz galeriju, a često nam se to dogodi. Sve se izvrši, prihvati, ali ostaje negdje na površini i nije došlo do pounutrašnjenja. Mikropogled odgojitelja je jako važan. Onaj koji je u potrebi i koji se povjerava, jako dobro vidi i razlučuje kako ga je odgojitelj prihvatio: je li samo prečuo, ili nema vremena, ili ga to ne zanima, ili će mu posvetiti vremena.

Drugo predavanje održao je provincial Zajednice Krvi Kristove, p. Ilija Grgić. U predavanju je predložen evandeoski ulomak Lk 18,35-19,1-10 koji nam može služiti kao odgojni priručnik. Pitanje odnosa poglavara i odgojitelja ključno za suživot u zajednici koji se reflektira i na početni odgoj. P. Ilija smatra da odgojitelji i poglavari nikada ne smiju zaboraviti da su i oni u trajnom odgoju. Harmonija odnosa je nužna, a može se postići samo poniznošću koju nam je Krist ostavio za primjer.

S. Katarina Igrec, provincijska predstojnica Družbe Kćeri Božje ljubavi govorila je o trenutnoj krizi autoriteta koju vidimo kao pojavu ne samo u Crkvi, nego i u društvu. Kako je autoritet u krizi, jasno je da se poslušnost želi različito tumačiti. U praksi postoje autoritarni pristupi koji nisu dobri zbog svoje ukočenosti. Takvim pristupom se ništa ne rješava, gomilaju se problemi i dolazi do otpora. Drugu krajnost predstavlja laksni pristup koji sve dozvoljava, popušta i ne daje jasne smjernice. Jedini pravi primjer nalazimo u Isusovom načinu vođenja autoriteta.

S. Ksenija Leko, provincijska predstojnica sestara uršulinki stavila je naglasak na timski rad. Za velike pothvate u životu bitno je biti povezan sa zajednicom, tako da se međusobno pomažemo, suosjećamo i zajedno gledamo doći do cilja. Kao primjer je navela izbornika Zlatka Dalića i njegov rječnik kojim se služi u medijima. Poniznost i zajedništvo su ključne riječi koje koristi.

P. Slavko Slišković, dominikanac, održao je vrlo zanimljivo predavanje o današnjoj situaciji autoriteta u zajednicama. Bitno je poštivati sve razine hijerarhije naših zajednica. Ako se preskaču niži autoriteti (gvardijani, predstojnice, odgojitelji) i direktno komunicira s provincijalom ili provincijalkom, s vremenom može doći do gubljenja kontakta. Mudrost poglavara i odgojitelja je tražiti od svakoga ono što mu najviše odgovara. U tome leži tajna zadovoljstva u zajednici.

Poslije svakog predavanja imali smo živu raspravu. Otvarali su se problemi početnog odgoja i uočavala raznolikost mišljenja koja doprinosi bogatstvu. Sve zajednice imaju problema s nestašicom zvanja. Treba nam biti jasno da nema mjesta rivalstvu koje se znalo pojavljivati među zajednicama.

Obogaćenje susreta bila je prisutnost predavača poglavara koji su nam svojim primjerima i iskustvom pomogli dublje proniknuti redovničku poslušnost i autoritet.

s. Lidija Bernardica Matijević

Susret sestara s privremenim zavjetima

U duhovno-obrazovnom centru Marijin dvor sestara milosrdnica u Lužnici, od 4. do 6. lipnja 2021. godine održan je susret sestara s privremenim zavjetima pod vodstvom p. Ike Mandurića, DI. Zbog studentskih obveza oko ispitnih rokova bila sam u mogućnosti sudjelovati samo jedan, ali vrijedan i duhovno okrjepljujući dan te želim podijeliti s vama što sam doživjela.

Imali smo zajedničku Jutarnju i Večernju molitvu, a o podne euharistijsko slavlje na kojem sam imala priliku liturgijskom

glazbom doprinijeti da naše sjedinjene duše budu hvala Bogu. Tijekom dana imali smo dva nagovora koji su započinjali meditacijom koja me povezala s Bogom. Osjetila sam da mi je blizu i da želi da mu vjerujem, predam cijelu sebe onakvu kakva jesam. Tema nagovora bila je *Predati se Bogu*.

Sve što jesam njemu pripada i ako idem s Bogom trebam mu (pre)dati sve. No, događa se da nešto želimo imati samo za sebe. Dok je tako znači da nemamo potpuno, istinsko prijateljstvo s Bogom. Znamo da

je Bog najveće dobro i da većega nema, ali treba to i iskustveno kušati. Kad doista iskusimo, susretnemo Isusa, tek onda možemo ponirati u njegovu dobrotu čudeći se kako joj nema kraja. Isus nam želi pomoći u svim problemima, mukama. Želi čuti sve što proživljavamo. Govori nam da se ne trebamo bojati svojih slabosti, već ih njemu predavati jer on opršta i želi nas oslobođiti od robovanja grijehu. Kada susretnemo Isusovu dobrotu, onda shvatimo zašto su ptice tako lijepе, cvjetovi, planine, jezera, mora, ljudske oči... Zato jer ih je On, ta ista dobrota stvarala. Sve nam izgleda ljepše, kao što se osjećaj nekog umjetnika uvijek dublje nalazi u njegovom srcu. Tako se može osjetiti redovnički poziv, a iskustvo prijateljstva s Isusom ne stvara pitanje što dalje. Želim ostaviti sve i poći za njim koji ima riječi života vječnoga.

Lijepo je bilo iskustvo susreta sa sestrama drugih redova, a bilo nas je oko 60. Najviše

smo razgovarale o redovničkom životu, o ljepoti i izazovima koje ono sa sobom nosi u svakodnevici te smo pronašli vremena i za rekreaciju.

Navečer smo imali klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom uz meditaciju p. Ike koji nas je poticao da zahvalimo Isusu što krije u naš život, što s nama u svakom trenutku našega života. Molili smo ga da nam oprosti naše nevjere, kada smo djelovali bez pouzdanja u njega i kada smo smatrali da se možemo osloniti samo na vlastitu snagu. Isus je uvijek tu, ali mi trebamo željeti srcem biti s njim i rasti u vjeri.

Hvala Bogu na sadržajno bogatom danu, sestrama milosrdnicama koje su nas tako lijepo ugostile, p. Iki što nas je ohrabrio svojim životnim iskustvom i potaknuo na daljnji duhovni rast u prijateljstvu s Isusom.

s. Andjela Crnjac, juniorka

Jubileji redovničkoga života

Kako se prošle godine zbog pandemijskih uvjeta nisu obilježila prigodna slavlja jubileja i obljetnica redovničkoga života, ovogodišnja je proslava zahvatila slavljenice iz 2020. i 2021. godine. K tomu, novost je što se slavlje nije održalo u provincijskom središtu nego u samostanu u Zadru. Uz prigodno slovo i čestitku, o tom događaju možete čitati u redcima koji slijede a donosi ih je s. Lidija Bernardica Matijević, koja je i vodila intervju s dvjema sestrama dijamantnim jubilantkinjama.

Slavlje jubileja u Zadru

Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova u samostanu u Zadru proslavljene su 75., 70., 60., 50. i 25. obljetnica redovništva te obilježena 10. godišnjica polaganja doživotnih zavjeta. Svečano misno slavlje predslavio je fra Andrija Bilokapić, provincial Provincije sv. Jeronima u koncelebraciji s fra Ivicom

Jurićem. Uz pridržavanje epidemioloških mjera, na euharistijskom slavlju uz 23 slavljenice bile su prisutne i druge sestre.

Obljetnice nas prisjećaju na ono što ostavljamo iza sebe i pozivaju na odluku kojom započinjemo nešto novo, istaknuo je fra Andrija u propovijedi, dok je s. Andrea

Nazlić, provincijska predstojnica na kraju euharistijskog slavlja sestrama jubilantkinjama zahvalila na njihovom dosadašnjem redovničkom služenju.

Svečanoj proslavi prethodila je duhovna obnova u trajanju od četiri dana, tijekom koje je predavač prof. dr. sc. fra Šimun Bilokapić obradio četiri teme: molitva, zajedništvo, poslušnost te vlastito i zajedničko poslanje.

Razmišljajući o našem sestrinskom zajedništvu, propitivale smo se kako ga doživljavamo i koliko je među nama prisutno, o čemu smo mogle otvoreno razgovorati. Kako izgleda naš molitveni život, osobni i zajednički, primjećuje se u kapeli, ali i u našim odnosima. Trebamo li nešto mijenjati? Može li se pobijediti duhovna suhoća? Kako se vratiti samoj sebi i molitvenom žaru koji smo osjetile na početku duhovnog života? Ovo su samo neka od pitanja na koja su nas potaknula izlaganja.

Drugi dan duhovne obnove upriličen je izlet u Nin. U starohrvatskoj crkvi Svetog Križa zapjevale smo pjesmu *Do nebesa*, a u Gospe od Zečeva izmolile Večernju molitvu. Nakon razgledavanja stare jezgre grada, uslijedilo je osvježenje uz sladoled. Na povratku kući, zaustavile smo se kod povijesne crkvice sv. Nikole.

Budući da su prošle godine jubilejska okupljanja izostala zbog pandemije, ove godine su se slavile obljetnice redovničkog

života od 2020. i 2021. godine. Nažalost bilo je sestara koje nisu mogle prisustvovati duhovnoj obnovi, kao ni slavlju zbog visokih godina starosti ili nemoci. Pa ipak, okupio nas se velik broj te smo radosno provele ove darovane dane. U ovo vrijeme velike zaposlenosti osobito se doživljava važnost zajedničkog okupljanja, u kojem svi možemo predahnuti od svakodnevice i obogatiti se duhovnim sadržajima.

Mogućnost zajedništva i okupljanja uvijek predstavlja novi izazov za obogačujuće susrete. Sestre u poodmaklim godinama života rado susreću mlađe, želeći im prenijeti nešto iz svoje riznice života. A mlađim sestrama je zanimljivo slušati njihova životna iskustva. Svima je draga bilo susresti s. Aleksiju Sardelić koja u mjesecu srpnju ulazi u 100. godinu života. Njezino svjedočenje poziva nas na prihvatanje volje Božje u vlastitom životu.

S obzirom da su se ovakva slavlja do sada redovito održavala u provincijskom središtu u Splitu na Lovretu, slavlje u sestrinskoj zajednici u Zadru predstavlja izuzetak zbog radova na obnovi novog dijela lovretske kuće. Zahvaljujući toplomu prijemu sestara, obljetnice smo proslavile svečano i dostojanstveno.

Glazbeni obol slavlju dao je zbor Lovretskikh sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak i orguljaškom pratnjom s. Lidije Bernardice Matijević.

Prigodno slovo o proslavi redovničkih jubileja

Drage slavljenice!

Svaki je dar života u nedokućivom Božjem naumu čudesan i otajstven, a na poseban način posvećeni život: život koji je pozvan biti uzdarje, vraćajući se Bogu kao odjek njegove vlastite dobrote. Danas, razmišljajući o otajstvu, smislu i veličini Božjeg poziva i ljudskog odaziva slavimo bogatstvo Božje ljubavi i velikodušnosti, zajedno s psalmistom kličući: „Do neba je, Gospodine, dobrota tvoja, do oblaka tvoja vjernost.“ (Ps 36,6)

Dok razmišljamo o Božjem pozivu našem ljudskom razumu izmiču razlozi srca koje zahvaćeno i nošeno silinom Božje ljubavi hrli kako bi se darovalo. I vi ste, u trenutku koji je Bog odredio, ne znajući i ne razmišljajući previše, krenule u nepoznato želeći samo jedno: razdati se kao Kruh koji hrani, liječi, pomaže i daje nadu. U vaše često tegobne dane sijao je Gospodin svednevice znakove svoje prisutnosti i pomoći, podižući i snažeći vas u slabostima i krhkostima koje svako ljudsko biće u sebi nosi. U svemu se oslanjajući na Krista, imale ste hrabrosti hodati u vjeri kroz neizvjesnosti i teškoće. Osluškujući i djelujući gradile ste, kroz godine i desetljeća, svoj život s Bogom i u Bogu. Tijela su možda umorna, no duša je bogata iskustvima ljubavi koja se, dodirujući vaša srca širila i stvarala: katkada u samoza-tajnoj molitvi, a katkad u požrtvovnom služenju. Stoga danas s poštovanjem gledamo na vaše živote koji nalikuju na velebne spomenike Božjoj ljubavi, uspjela djela suradnje Boga i čovjeka, svjedočanstva koje izazivaju divljenje i, čak i površne promatrače, pozivaju na promišljanje dubokih životnih pitanja. „Svaka vjernost treba proći kroz najzahtjevniju kušnju – kušnju postojanosti. Lako je biti dosljedan jedan dan, nekoliko dana. Teško je i važno biti to kroz sav život“, rekao je svojedobno papa Ivan Pavao II. redovnicama. Ostati dosljedan, vjeran srcem, može samo onaj koji živi spajajući sjećanja na trenutke Božjeg pohoda i čvrstu vjeru u Božja obećanja. Isprepletenost sjećanja, vjere i molitve držala vas je iznad nemirnih voda progonstva, nerazumijevanja, samoće i malaksalosti i snažila za daljnji hod. Ostale ste dosljedne izboru svog srca i, u jednostavnosti života, tamo gdje ste poslane ustrajno radile na njivi Gospodnjoj.

Stoga danas, svjesne svoje malenosti, u dubokoj poniznosti, kao sluge što učiniše što su bile dužne učiniti, zajednički zahvaljujemo Gospodinu za vaše živote i svjedočanstva vjere, za bezbrojne milosti koje je udijelio vama, po vama našoj Provinciji, Crkvi i svijetu. Neka njegova ruka i nadalje bude nad vama kako bi se dovršilo njegovo djelo, Njemu na slavu, ljudima na korist.

s. Andrea Nazlić, *provincijska predstojnica*

Prigodna čestitka

Što da uzvratim Gospodinu
za sve što mi je učinio?
Uzeti ću čašu spasenja
i zazvati ime Gospodnje.
Tebi ću prinijeti žrtve zahvalne,
zazvat ću ime Gospodnje.
Izvršit ću Gospodinu zavjete svoje
pred svim pukom njegovim.

Ps 116, 12-13.17-18

Drage sestre jubilantkinje!

U ovom radosnom danu za vas osobno i za cijelu Provinceiju, prigodom slavlja vaših redovničkih jubileja, u duhu sam sa svima vama i srdačno vam čestitam! Zahvaljujem Božu za svaku od vas, za dar vašeg poziva i postojanost u vjernosti kojom ste se, živeći radosno svoje posvećenje, ugrađivali u našu Družbu.

Gospodin je učinio brojna i velika djela po vama i po vašem nesrebičnom, svakodnevnom, često skrovitom služenju njemu i ljudima u raznolikim apostolatima koje ste predano vršile i vršite u Domovini i diljem svijeta. Neka vas i nadalje krije i prati svojom milošću da budete blagoslov zajednici i Crkvi!

Uz srdačne pozdrave Vama slavljenicama, zajednici u Žadru i svima okupljenima na vašem slavlju.

s. Klarica Šimunović, vrhovna predstojnica
i sestre iz generalne kuće

Grottaferrata, 11. lipnja 2021.

S. Nazarija Koljanin

S. Nazarija, krsnim imenom Kata, rođena je 13. rujna 1941. godine u Bračeviću, župa Zropolje kao šesto dijete. Nažalost, sva su njezina braća i sestre pokojni. Obitelj je jedno vrijeme živjela u Sarvašu i Tenji. Otac je nestao 1945. godine te se drži da je doživio sudbinu brojnih domoljuba. Nakon gubitka oca, obitelj se vraća u Dalmaciju, u rodni Bračević gdje majka sama odgaja djecu. Život je bio težak. Nova jugoslavenska vlast sve im je oduzela. No, u teškom, pa ipak i sretnom djetinjstvu rađa se u Kati klica duhovnog poziva. Kako ništa u životu nije slučajno, tako su se idući događaju odvijali prema Božjem planu, uvjerena je s. Nazarija.

Župnik, fra Ivan Vuka 1958. godine prigodom obilježavanja 100. obljetnice ukazanja u Lurdu govorio je sv. Bernardici. Propovijed se dojmila Kate koja je tada imala 17 godina. Jedna je njezina rodica otišla je u dominikanke, a ona je stupila u Treći franjevački svjetovni red. U FSR-u se upoznavala s franjevačkom karizmom. Župnik je držao da ona treba poći kod sestara franjevaka na Lovret, a poznavanje franjevačke karizme samo je ubrzalo njezinu odluku.

U vrijeme dolaska u samostan službu provincijske predstojnice obnašala je s. Oresta Spacapan, a odgojiteljica je bila s. Berhmana Nazor. Kandidaturu je Kata provela u samostanu Majke Božje Lurdske u Zagrebu. Na Lovret se vraća za ulazak u postulaturu. Odgojno razdoblje novicijata započinje 8. rujna 1961. godine, a prve zavjete polaže 8. rujna 1962. godine. U novicijatu je tada bilo 11 novakinja, od kojih su živuće samo s. Ambrozija Ćaleta i ona. Sedam ih se preselilo u vječnost, dok su dvije napustile samostan.

Djelovala je s. Nazarija gdje god su je poglavari slali: Lovret, Zagreb, Knin, opet Lovret... Nije se bojala preuzeti različite dužnosti. U to vrijeme u samostanu je bio dominantan ručni rad kao i šivanje po mjeri. K otmu trebalo je uvijek pomagati pri gradnji kuće, u domaćinskim poslovima, u sakristiji, te u njezi bolesnika. U Šibeniku je završila medicinsku školu. Radila je kao njegovateljica u našem Domu za starije i nemoćne u Splitu. Službu kućne predstojnice obnašala je u Zagrebu, u Istarskoj i na Lovretu.

S. Nazarija je izvanredno pohađala Filozofsko-teološki institut u Zagrebu. U više navrata radila je kao njegovateljica u Domu za starije osobe na Lovretu. Od 2001. godine je u mirovini, ali i dalje radi kao njegovateljica starijih i nemoćnih sestara na bolesničkom katu na Lovretu. U svoju pomoć sestrama u potrebi ulaže plemenitost, raspoloživost i strpljivost. Uostalom bez toga se i ne može biti njegovateljica.

Vrijeme u Istarskoj izdvaja kao najljepše razdoblje života, jer, kako kaže, tada je bilo puno mladih sestara koje su studirale a gdje je mladost, tu je i pjesma, smijeh i druženje. Spominje se i brojnih ugodnih susreta sa svećenicima koji su rado navraćali sestrama, držati predavanja, obnove i duhovne vježbe. Brojni susreti i lijepi događaji iz tog doba ostali su joj duboko urezani u pamćenje.

S. Nazarija rado čita Životopis sv. Franje a kao najdraži redak iz Biblije izdvaja *Gospodin je pastir moj, ni u čem ja ne oskudijevam*. U zadnje vrijeme s veseljem otkriva ljepotu u drugome preko duhovnih vježbi u svakodnevici. Voli cvijeće, osobito gerbere i vatrenu boju, pjesmu te rado sluša nekoga tko lijepo pjeva. Osobito joj je draga kad se u kući događaju veći susreti. Liturgija je veseli i ispunjava. Zahvalna je što je imala sreću slušati dobre svećenike

i imati iskusne isповједнике. I danas voli zapisivati što je čula na duhovnim vježbama kako bi se toga kasnije prisjetila i razmatrala.

S. Nazarija zahvalna je na daru života i ove proživljene godine gleda u svjetlu zahvalnosti. Spominje se sestara koje više nisu u tijelu s nama, ali ostaju zauvijek u duhu. Redovnički poziv doživljava kao put otvaranja Bogu i života u zajedništvu s njim, stoga poručuje mладима da budu otvoreni doći u samostan. Ako se mlade sestre otvore Bogu, nestat će sve nedoumice i neriješenosti. Samo s Njim i u Njemu možemo imati istinsku radost i pravi mir.

S. Ambrozija Čaleta

S. Ambrozija, krsnim imenom Marica, rođena je u župi Žeževica. Budući da im je majka bila bolesna ona je svoju 17 godina stariju sestruru doživljavala svoju kao majku od koje je dobivala prve životne savjete i dala se voditi kroz život. To je iskustvo dalo značajan pečat njezinu životu.

Privučena redovničkim pozivom došla je u samostan na Lovetu. Kandidaturu provodi u Dubrovniku gdje ostaje do početka novicijata kad odlazi u Split. Spominje se kako nekada nije bilo dobre pripreme za ulazak u novicijat. No, ljubav i traženje Krista pomogli su joj staviti u drugi plan sve tadašnje teškoće.

U Dubrovniku je završila srednju stručnu školu za krojačice. Kad je kao novakinja došla na Lovret ubrzo je, zbog svoje stručnosti, od s. Tomislave Pantelić preuzela poslove oko šivanja odjeće po mjeri i ručnog rada. Na Lovretu ostaje tri godine, zatim je premještena u novootvorenu sestrinsku zajednicu u Pagu, potom u zadarsko sjemenište. Nakon toga poslana je u Njemačku, u Glonnu gdje djeluje u Caritasovom Domu za starije i nemoćne osobe. U tom apostolatu predano radi punu 21 godinu, do umirovljenja.

Nakon Glonna uslijedili su premještaji u Bad Tölz, Neukirchen, Baden-Baden, kao i obavljanje različitih dužnosti. Od Doma za starije i nemoćne, djelovanja u đačkom internatu i školi do dohrane sestara zajednice Sv. Groba u Baden-Badenu. Nekada je radila u njezi bolesnika, a često je bila u upravi kao odgovorna sestra. Prisjeća se s. Ambrozija kako je to bilo teško vrijeme, jer su sve sestre poslane u Njemačku bez znanja jezika i poznавanja struke. Predane u ruke Božje s vremenom su sestre uspjele savladati jezičnu barijeru. Naucile su jezik i završile obveznu stručnu spremu.

Osobito se rado sjeća života i djelovanja u Bad Tölz-u. To je malo mjesto, s lječilištem za srčane bolesnike, bilo po mjeri čovjeka a Dom za starije ustvari je bila zaklada Marienstiftung. Blagoslov objekta, prisjeća se s. Ambrozija, uslijedio je dvije godine po dolasku sestara. U blagoslovnom slavlju sudjelovalo je cijelo mjesto, što je bio osobiti doživljaj i sestrarama.

Oduvijek s. Ambrozija ima veliku ljubav za Svetu pismo, osobito Novi zavjet koji s privrženošću čita i razmatra. Stoga rado spominje kako joj je najdraže bilo kad su predavanja u različitim prigodama imali poznati bibličari Bonaventura Duda, Ante Kresina i dr.

Sada je s. Ambrozija na bolesničkom katu na Lovretu. O danima starosti govori samo pozitivno i sve predaje Bogu. Zbog zdravstvenih tegoba živi uz određena fizička ograničenja no to joj daje više slobode za molitvu, koja joj ispunjava i dušu i dan. U tom duhu ima i

poruku za redovnički podmladak kao i za one koji još nisu donijeli odluku konačnog opredjeljenja za redovništvo: uz molitvu sve je jednostavno. Očuvajte pogled prema budućnosti otvorenim, u nadi. Sve što je bilo dosada, može još uvijek urodit dobro plodom, samo treba biti skroman i raditi na svom predanju Bogu. Aktivnosti treba znati smanjiti, svesti na pravu mjeru.

S. Ambrozija je uvjerenja da Bog ima plan za svakoga od nas, samo mi to brzo zaboravimo.

JEKA IZ AFRIKE

Oče naš, koji jesi na nebesima

U *Cinyabuguma*, našem centru za obuku krojenja i šivanja te dopunske osnovnoškolske nastave, organizirali smo korizmenu duhovnu obnovu za učenike i nastavnike. Obnova je bila predviđena za naprednije polaznike obuke krojenja i šivanja te one koji završavaju dopunsku školu - njih 84. Taj smo dan, 26. ožujka, proveli u samostanu braće franjevaca u Nyantendeu, nedaleko od Bukavua. Prije polaska s četiri mini-busa u našem Centru pomolili smo se za sretan put. I učenici i nastavnici bili su sretni zbog susreta koji nas čeka.

U samostanu franjevaca primio nas je duhovnik fra Gervais Biringanine i izložio temu *Oče naš koji jesi na nebesima*. Istaknuo je važnost molitve u životu svakog kršćanina kao i našu stvorenost na sliku Božju po kojoj ga pozajemo a ljubimo ga ljubeći našu braću i sestre. Sam Isus nas je naučio ovu molitvu i pokazao nam da se njome ujedinjujemo s našim nebeskim Ocem. Ono što najčešće ometa dobru molitvu i sabranost jesu naša oholost, sebičnost, nervozna, neiskrenost, želja za uspjehom i novcem.

Među učenicima, većinom katolicima, bilo je i protestanata i jedna djevojka islamske vjeroispovijesti. Zanimljivo je da su svi s velikim interesom pratili izlaganje nakon kojega smo sudjelovali na euharistijskom slavlju prije kojega smo mogli primiti i sakrament pomirenja.

Po slavlju svete mise imali smo okrepnu - piknik - te mogućnost upoznavanja mjesta. Posjetili smo bolnicu, župnu crkvu, školu... Mnogima je ovo prvi posjet Nyantendeu.

Radosni i spokojni vratili smo se svojim kućama. Zahvalni dragom Bogu za bogato duhovno iskustvo nadamo se da će nam ono pomoći doživjeti radost Uskrsa te učenike ohrabriti za stvaranje bolje budućnosti.

s. Gisèle Cirhuza Baciyunjuze

Uskršnji izlet

Župa sv. Petra Klaverskog u Bukavu-Ngubi, kojoj pripada naša sestrinska zajednica, prepoznatljiva je po velikom broju redovničkih zajednica koje tu žive i djeluju, te su je neki iz šale nazvali Vatikan.

Bogu hvala, redovničke zajednice lijepo surađuju i tijekom godine organiziraju zajedničke susrete duhovnog, obrazovnog

i rekreativnog karaktera. Uskršnji se izlet redovito organizira.

Ove smo godine posjetili obližnju Župu sv. Andrije apostola u selu Mumoshu, udaljenom nekoliko kilometara od Bukavua. Naime, u biskupijskom programu povezivanja župa, ova je povezana s našom kao *župe blizanke*. Na uskršnji utorak, 6.

travnja, našli smo se ispred župnog ureda u Bukavu-Ngubi i uputili prema mladoj župi u Mumoshu. Bilo nas je 25 sestara iz osam različitih redovničkih zajednica,

tri svećenika (dva isusovca, voditelji župe i jedan dijecezanski svećenik) i tri laika suradnika. Za prijevoz smo uz dva osobna auta iznajmili jedan mini-bus.

Prva postaja našeg izleta bila je hidrocentrala Mumoshu. Izgrađena je 1989. godine na rijeci Ruzizi. Osim DR Konga, električnom energijom opskrbljuje susjedne zemlje Ruandu i Burundi. Stoga ima službeni naziv Internacionalna grupa električne energije Ruzizi II. Naime, u Bukavuu postoji još jedna manja hidrocentrala Ruzizi I., koja proizvodi električnu energiju samo za DR Kongo. Odgovorni djelatnik nas je lijepo dočekao i posvetio nam dosta vremena kako bi nam pokazao hidrocentralu. Trudio se odgovoriti na mnoštvo naših pitanja vezanih za proizvodnju, korištenje, uštedu i plaćanje električne energije. Svima

nam je taj posjet bio jedno zanimljivo otkriće. Oduševili smo se snagom vode i inteligencijom čovjeka koji je zna iskoristit u dobro.

Poslije razgledavanja hidrocentrale posjetili smo župnu crkvu i svećenike koji vode pastoralnu skrb župe u selu Mumoshu. U ugodnom raspoloženju s njima smo podijelili naš izletnički obrok. U poslijepodnevnim satima vratili smo se u našu župu i u naše zajednice, obogaćeni onim što smo vidjeli i doživjeli.

s. Clémentine Muyerenkana Matabaro

Sažetak odgojnog vikend-seminara

Treći po redu i ujedno zadnji seminar u ovoj pastoralnoj godini za juniorke iz nadbiskupije Bukavu održan je u Centru Amani 10. i 11. travnja 2021. godine. Animirao ga je o. Kiaka, isusovac na temu *Odgovorno prihvatanje apostolske dimenzije karizme, poslanje moje družbe polazeći od apostolata kojeg trenutno vršim.*

Glavni cilj ove formacije bio je pomoći nama juniorkama u ozbilnjem i zrelijem preuzimanju odgovornost za sebe, redovničku obitelj, mjesnu zajednicu, karizmu Ustanove u svim njezinim dimenzijama, posebno u apostolskom, misionarskom aspektu. O. Kiaka dao nam je do znanja da karizmu treba uzeti u cijelosti, ne gubeći njezin identitet promišljati elemente koji razlikuju jednu Družbu od druge. Karizma je jedan duhovan i besplatan dar a istovremeno osoban i kolektivan, uvijek crkven i dinamičan. Ona promiče služenje općem dobru, određuje vlastitost Ustanove i oblikuje svakog njezinog člana.

Govoreći o karizmi predavač nam je razložio njezinu mističnu, asketsku i apostolsku dimenziju. Mistična dimenzija karizme je iskustvo Krista kojega je utemeljitelj ili utemeljiteljica kontemplirao/la, otkrio/la i koji ga/ju je zahvatio kako bi svojoj braći i sestrama dao/la božanski život u obilju. Mora se očitovati u činu ljubavi prema bližnjemu. To je prvotno nadahnuće i ključ njenog tumačenja i praktičnog djelovanja. Vidjeli smo da je naša Majka Margarita otkrila i iskusila Isusa koji se utjelovljuje u najjednostavnijim, poniznim i običnim stvarnostima ljudskog života. Krenula je putem darivanja svog života siromašnima.

U asketskoj dimenziji vidimo konkretni način, uvjerenja, duhovne i druge vježbe, koje je utemeljitelj/ica iskusio/la i prisvojio/la kako bi nastavio/la i ostvario/la mističnu intuiciju, Kristove vrijednosti koje stavlja na vidjelo.

Što se tiče apostolske dimenzije, radi se o vrsti služenja bližnjemu koju je utemeljitelj/ica prepoznao/la i razvijao/la polazeći od svog mističnog iskustva. Naš prvotni apostolat, kao što je htjela naša Utetmeljiteljica, jest briga o najpotrebnijima, što moramo uzeti k srcu i slijediti njezina nadahnuća. Apostolska dimenzija usko je povezana s mističnom i asketskom.

Seminar je doprinio našoj formaciji, osvijestio nam identitet Školske sestre franjevke Krista Kralja i pripadnosti ovoj redovničkoj obitelji. Nastojale smo sagledati našu karizmu u mističnom, asketskom i apostolskom vidu kako ju je iskusila naša Utetmeljiteljica. I ja trebam dati svoj doprinos da se naša Družba razvija i cvjeta sukladno njenom poslanju.

s. Pascasie Nsimire Bigabwa

Stoljeće isčekivanja

Dan utemeljenja nove župe sv. Jakova apostola u Kamisimbi, 9. svibnja 2021. godine, neki će vjerojatno ispisati u svoju memoriju zlatnim slovima i utisnuti u srce. U Kamisimbi, koji je smješten na planini i gdje je uvijek hladno, puše vjetar i često pada kiša, narod je, kažu, malo specifičan.

Kamisimbi je primio kršćanstvo među prvima u ovoj pokrajini. Naime, misionari su tu otvorili kapeliju već 1918. došavši pješke iz Lukanande Nyangezi, prve župe

koja je 1906. godine upoznala i prihvatile Krista. Godine 1921. otvara se župa sv. Ivana u Burhale, 1922. župa sv. Josipa u Kabare, a Kamisimbi i dalje ostaje kapelacija, čekajući svoj dan.

Nyantende, župa koju vode franjevci i u kojoj već 33 godine djelujemo mi školske sestre franjevke, otvorena je 1960. i od tada je Kamisimbi područna crkva. Tako Nyantende u 61. godini rađa novu župu. Nikad kasno za činiti dobro! To je četrdeset

i druga župa naše Nadbiskupije u njenoj sto i petnaest godina dugo povijesti.

Te šeste nedjelje po Uskrsu, Kamisimbi postade samostalna župa nakon više od stoljeća čekanja. I mi smo sestre željele, a i trebale nazočiti tom velikom događaju. Iako udaljenost nije velika, krenule smo na put rano ujutro jer smo se više puta uvjerile kako je pojам daljine u ovim krajevima relativan, posebno ako pada kiša. Ona put pretvara u lokvu ili rijeku, otvara rupu do rupe, pa gledaš koja je dublja, šira i za prolaz pogodnija. A noć uoči 9. svibnja kiša nije prestala padati!

Kašnjenja zbog vremenskih neprilika nije nedostajalo. Tako je otac nadbiskup, u koncelebraciji s brojnim svećenicima, misno slavlje započeo sat vremena kasnije. Trebalо je učiniti sve potrebno kako bi svi prisutni toga dana, a neki nisu ni kršćani, mogu pratiti obred, sve vidjeti i čuti, svjedočiti o dobivanju ključeva crkve i svetohraništa, knjiga matica rođenih, krštenih i preminulih. Zatim zakletva nad Biblijom, molitva Vjerovanja novog župnika i kapelana koji je izgovaraju klečeći

pred oltarom, pred Nadbiskupom i cijelim narodom Božjim. Posebno je dojmljiv bio čin kad je nadbiskup klečao ispred novog župnika koji mu daje odrješenje i blagoslov, a potom se dobiva dopuštenje za dijeljenje sakramenata u Župi. Župnik i kapelan pripadaju redu asumpcionista, redovničkoj zajednici koja je stigla u Nadbiskupiju prije nekoliko godina.

Iako je obred trajao satima, nitko se nije lјutio. Svi smo s divljenjem pratili svete čine. Zahvaljivali smo Bogu, svetoj Majci Crkvi za sve tako lijepo, bogato i značajno događanje. Ne može se i ne smije igrati sa svetim stvarima. Ne može se uči u pastoral kao što se ulazi u kukuruzno polje.

Poslije euharistijskog slavlja bilo je predviđeno i sve pripremljeno za sustolničko druženje, ali sestrica kiša nas je omela.

Uputile smo se kući. Zbog kiše i kliskog puta trebalо nam je punih šest sati kako bismo prešle dvadeset kilometara. Sretно smo stigle kućama malo prije ponoći. Bogu hvala za sve, pa i za ovakvo iskustvo.

s. Mirabilis Višić

NAŠI POKOJNICI

S. M. Bernardica Jenjić

*Sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi
koja se ima očitovati u nama. (Rim 8,18)*

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 29. ožujka 2021. u Splitu, u 85. godini života i 66. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša sestra Bernardica Jenjić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u srijedu 31. ožujka u 14.45 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovođa u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

U osvit Velikoga ponedjeljka, 29. ožujka 2021. godine, oslobođena ovozemnih patnji, u 85. godini života i 66. redovništva preselila se u Očev dom naša draga s. Bernardica Jenjić. Godinama vezana za bolesnički krevet strpljivo je čekala susret s Gospodinom. Znakovito je da se preselila u vječnost na početku Velikog tjedna koji nas na poseban način uvodi u pashalno otajstvo.

Luca je rođena 27. kolovoza 1936. godine u Glavicama kod Sinja od oca Ivana i majke Kate rođ. Labrović u obitelji s osmero djece. Tradicionalni vjerski život, pobožnost Čudotvornoj Gosi Sinjskoj i privrženost obitelji dale su pečat njezinu životu. Iz takvog vjerničkog obiteljskog ozračja ponikla su brojna redovnička zvanja. Tiha i samozatajna o svom planu odlaska u samostan Luca nije govorila, a kada je roditeljima izrazila želju, nisu joj priječili.

U samostan na Lovret došla je nakon završene pučke škole 1. listopada 1951. godine. Tri i po godine provela je u kandidaturi. U postulaturu je primljena 3. travnja 1955. godine. Na svetkovinu sv. Franje (4. listopada) 1955. počinje kanonsku godinu novicijata i dobiva ime s. Bernardica. Prve zavjetne polaže 5. listopada 1956., a doživotne 5. listopada 1961. godine.

Nakon novicijata s. Bernardici je povjerena dužnost kuharice koju je marno obavljala sve dok su joj fizičke snage dopuštale. Najprije dvije godine djeluje u samostanu Majke Božje Lurdske u Zagrebu (1956.-1958.), zatim po dvije godine u Franjevačkom samostanu u Sinju (1958.-1960.) i Zaostrogu (1960.-1962.) te u sestrinskom samostanu u Arbanasima (Pavleka Miškine 11) u Zadru (1962.-1964.).

U Pagu je djelovala pet godina (1964.-1969.). U samostanu Franjevaca trećoredaca Sv. Mihovila u Zadru djeluje dvanaest (1969.-1981.), a potom opet u Arbanasima devet godina (1981.-1990.).

U našim samostanima u Splitu, u Glagoljaškoj ulici (1990.-1992.), te u Sinju (1992.-1994.) i Kaštel Lukšiću (1994.-1997.), uz kuhanje s. Bernardica vodi brigu i o uređenju vrta. U Unešiću (1997.-2001.) kao brižna majka kuha i za svećenike okolnih župa.

Zbog narušenog zdravlja iz Unešića je premještena u našu kuću u Sinj (2001.-2004.) te nakon tri godine znatno lošijeg zdravstvenog stanja 2004. dolazi u provincijsko središte u Split, gdje je započela i dovršila svoj redovnički hod.

U vrijeme službe u Pagu, uz dužnost kuharice samozatajno pomaže starijim i potrebnim osobama u gradu. Tako je vodila brigu i o gospođi Katici Crnarić, koja joj za uzvrat ostavlja kuću u centru grada a da s. Bernardica za to nije znala sve do svoje starosti. Kuća je desetljećima bespravno korištena, a pri pokušaju prodaje ustanovljeno je da se nekretnina vodi na ime Luce Jenjić. Saznavši to, bila je time uvelike opterećena te je odmah, u svojoj skromnosti i jednostavnosti izjavila da kuća ne pripada njoj nego Provinciji.

Sestre koje su s njome živjele, čuvši za njezinu smrt, posebno ističu brigu i dobrotu koju je iskazivala prema svakoj sestri. Znala je obradovati i one koje bi k njoj usput navratile, jer bi se kod nje uvijek našao koji kolačić, svima poznati - Bernardićin figaro i mandulat. I slučajni prolaznik bio bi počašćen kao da je samo njega čekala. Darežljivost je bila njezina vrlina te i onda kada se malo imalo, nesebično bi podijelila, pa makar to bila vrećica bombona.

S. Bernardica je radila predano, tiho, radosno i u kuhinji i u vrtu. Njezin život prožet molitvom, požrtvovnim radom i predanom strpljivošću uzor je redovničkog pregaranja i mudre starosti. Nije previše govorila, svaka je riječ bila odmjerena. Svoju obitelj i redovničku zajednicu pratila je brižno nemametljivim zanimanjem.

Bolesti koje su je snalazile, strpljivo je podnosila. O njima nikada nije govorila. Na pitanje *kako si odgovarala bi: Duraj, pa ćeš u raj.* I trpjela je. Osam godina bila je nepokretna, a da nije davala znaka da joj je teško. Svoj križ ustrajno je i smireno nosila. Za svoj predani rad i trpljenje snagu i smisao nalazila je u otajstvu Kristove muke i uskrsnuća.

Draga s. Bernardice, hvala ti za sve što si učinila za svoju i našu Provinciju, hvala posebno za primjer strpljivosti i ustrajnog trpljenja. Kao što trpljenje i smrt u Kristovu životu nije svršetak, već početak novog preobraženog života, vjerujemo da u svjetlu Uskrsa već kušaš ljepotu vječnoga života.

Počivaj u miru Božjem!

s. Andrea Nazlić, provincijska predstojnica

S. M. Eugenija Bešlić

*Naša je pak domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja,
Gospodina našega Isusa Krista. (Fil 3,20)*

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 8. travnja 2021. u Zagrebu, u 81. godini života i 61. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša sestra Eugenija Bešlić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u ponедјeljak 12. travnja u 14 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovođa u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

Zadovoljna što je radila s ljubavlju, s. Eugenija je mirno provodila posljedne godine i dane svoga ovozemaljskoga života u našem samostanu u Zagrebu, čekajući pozivnicu od Njega, kako je sama rekla prigodom 60-godišnjeg jubileja redovničkoga života. *Pozivnica* joj je došla upravo u vazmenoj osmini. Dana 8. travnja u 81. godini života i 61. redovništva preselila se uskrslome Gospodinu u prostranstva svjetlosti i mira.

S. Eugenija, krsnim imenom Marija-Ana, rodila se 26. studenoga 1940. godine u Trilju (Vedrine) od oca Luke i majke Marice r. Šimunović. U obitelji Bešlić živjelo se kako i prije liči pravoj kršćanskoj obitelji. Otvoreni životu i s pouzdanjem u Božju providnost stvorili su brojnu obitelj - tri sina i šest kćeri. Dvije od njih - s. Eugenija i s. Silvestra - postale su članice Provincije Presvetog Srca Isusova.

Obitelji Bešlić i Šimunović obiluju svećeničkim i redovničkim zvanjima. Nekoliko sestara iz tog roda su školske sestre franjevke ili pak pripadaju nekoj drugoj družbi. Primjer onih iz šire obitelji koji su se odazvali Božjem pozivu, privukao je i Mariju-Anu da svoj život posveti Bogu. Prvu školsku sestru franjevku, bila je to s. Metodija Glibotić, vidjela je u Svetištu čudotvorne Gospe Sinjske kako cvijećem ukrašava Gospin oltar. To je pridonijelo njezinoj odluci da pođe u samostan.

Priprava za redovnički život Marije-Ane započela je dolaskom na Lovret na blagdan sv. Duje, 7. svibnja 1957. godine. Nakon tri godine kandidature, 7. ožujka 1960. u Splitu je primljena u postulaturu i poslana je u zadarsko sjemenište Zmajević u kojem je tada bilo dvjesto i dvadeset đaka. Trebalo je pomoći sestrama u zahtjevnim kućanskim poslovima koje je tada obavljalo dvanaest sestara. Unatoč napornom radu rado se prisjećala raspjevane mladosti u Sjemeništu.

Kanonsku godinu novicijata započela je 8. rujna 1960. u Splitu i dobiva ime s. Eugenija. Slijedeće godine 9. rujna polaže prve, a 9. rujna 1966. doživotne zavjete, sve u provincijskom središtu u Splitu.

Nakon polaganja prvih zavjeta uslijedili su premještaji i razne službe. Najprije tri godine djeluje u Franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu (1961.-1964.). Uz šivanje, pranje i uređivanje rublja pohađa krojački tečaj kod *Singera*. Zatim jednu godinu, s još jednom sestrom, obavlja domaćinske poslove u Biskupskom dvoru u Dubrovniku gdje se brinu za biskupa u miru mons. Pavla Butorca (1964.-1965.). Slijedeću godinu je u sestrinskoj kući u Dubrovniku, Od Sigurate (1965.-1966.), gdje uz s. Branimiru Čarić uči strojno pletenje što će biti njezina glavna dužnost u sestrinskoj kući u Sinju tijekom osam godina (1966.-1974.). S. Eugenija je među prvim sestrama uselila u novokupljenu kuću. Pedantna u svom poslu, imala je narudžbi za pletenje sa svih strana čime je, uz druge kućne radinosti ostalih sestara, doprinosila uzdržavanju te sestrinske zajednice.

U mirovnom domu *Rupert Mayer Heim* u Bad Tölz-u u Njemačkoj šest godina pokazala je svoje umijeće i kao njegovateljica (1974.-1980.). Potom slijedi gotovo četiri desetljeća njezine predane službe u zahtjevnim samostanima Franjevačke Provincije Presvetog Otkupitelja: četrnaest godina djeluje u samostanu u Makarskoj (1980.-1994.) kao švelja te pomoć u sakristiji i kod uređenja rublja; dvadeset i pet godina u samostanu Majke Božje Lurdske u Zagrebu (1994.-2018.) marno obavlja službu švelje i pralje, sve dok je fizičke snage nisu napustile.

Kada uza svu dobru volju više nije mogla potpuno ispunjavati svoju dužnost, godine 2018. premještena je u sestrinsku kuću na Jordanovcu. Tu je imala više vremena posvetiti se molitvenom i sakramentalnom životu, čemu je davala veliku važnost. Do kraja se trudila činiti koliko može kako bi što manje opteretila sestre koje su o njoj vodile brigu.

Gdje god je bila, uz posvećenost svojoj službi, spremno je priskakala u pomoć svakoj sestri koja bi tražila njezinu pomoć ili bi se pak ona sama za pomoć ponudila. U svemu je bila uredna, točna, požrtvovna. Ako je za nešto bila zamoljena, znalo se da će to učiniti precizno i s ljubavlju. Kao vrsna švelja rado je šivala fratarske habite, naročito za bogoslove, te pobožno pratila obrede polaganja zavjeta ili ređenja onih koji su bili *odjenuti u djelo ruku njezinih*. Isto je tako marno i s ljubavlju krpala dotrajale fratarske habite i drugu odjeću. Od svećenika i bogoslova čulo se i čuje da im je s. Eugenija bila kao brižna majka, u svako doba na usluzi.

Uz obilan posao, s. Eugenija nije zanemarivala dnevni red zajednice. Zajednička molitva i sudjelovanje u zajedničkim činima ispunjalo ju je zadovoljstvom. Svojom dosjetljivošću znala je u prigodama druge razveseliti vezenim uradcima. U sebi nije zadržavala ljutnju, odmah bi prilazila, osluškivala i tražila priliku da pridonese skladnom ozračju u zajednici. Dopusťala je nasmijati se na vlastiti račun, prihvatajući doskočice i šale za ugodnije raspoloženje. I sama se veselila najmanjoj pažnji, koju bi joj drugi iskazivali. Gdje god je bila, rado je služila Bogu i bližnjemu.

Draga s. Eugenija, hvala za primjer samoprijegornog života i rada, za nesebičan doprinos sestrinskom zajedništvu, za revnost i ustrajnost u molitvi. Neka te uskrsl Gospodin, kojemu si posvetila sve svoje žice, ispuni puninom svoga života.

Počivala u miru Božjem.

s. Andrea Nazlić, provincijska predstojnica

S. M. Stjepanka Vučemilo

*Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista,
Otac milosrđa i Bog svake utjehe! (2 Kor 1,3)*

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 11. svibnja 2021. u Zagrebu, na svoj 85. rođendan i u 64. godini redovništva blago je u Gospodinu usnula naša sestra Stjepanka Vučemilo.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u petak 14. svibnja u 16 sati u Sinju na groblju sv. Franje. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u Svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske.

Oproštajni govor

Ispunivši svoje ovozemaljsko poslanje, upravo na svoj 85. rođendan, u 64. godini redovničkog života, u utorak 11. svibnja 2021. godine u našem samostanu u Zagrebu, tiho se preselila u dom Oca nebeskoga naša s. Stjepanka Vučemilo.

Nekoliko dana ranije tražila je da joj dođe svećenik i primila je svete sakramente. A kratko prije prijelaza rekla je sestri koja je bila uz nju: „Lujza moja, gotovo je.“ I gotovo neprijetno se „ugasila“.

S. Stjepanka, krsnim imenom Ana, rođena je 11. svibnja 1936. godine u Lučanima kraj Sinja, od oca Stipe i majke Pere r. Batarelo. Peto je dijete u obitelji s jedanaestero djece, od kojih je troje umrlo u dječjoj dobi. U kući se redovito molilo i živjelo po Božju, utječući se zagovoru drage Gospe Sinjske svakodnevnom zajedničkom molitvom osobito Gospine krunice. Iz tako vjerničke obitelji troje djece – dva brata, stariji fra Stjepan i mlađi fra Petar te s. Stjepanka – posvetili su svoj život Bogu u franjevačkoj samostanskoj obitelji, a pobožna majka bila je franjevačka trećoretkinja.

Iako je Ana poziv za redovnički život osjetila u trinaestoj-četrnaestoj godini i to povjerila sestrama koje su djelovale u Franjevačkom samostanu u Sinju, te s jednom od njih pošla na Lovret pitati za prijam i bila primljena, ipak, za odlazak u samostan konačno se odlučila u 19. godini. Dana 10. rujna 1955. primljena je u kandidaturu u Splitu. Već slijedećeg dana poslana je u Zagreb u samostan franjevaca konventualaca na Sv. Duhu, gdje je uz glavnu kuharicu s. Brigitu Masnić već tada kao kandidatkinja stjecala kuharsko umijeće.

U postulaturu Ana je primljena u Splitu na Lovretu 2. travnja 1957., a kanonsku godinu novicijata s redovničkim imenom s. Stjepanka započela je 3. listopada iste godine. U postulaturi je dodijeljena za pomoć s. Koleti Žnidar, glasovitoj lovretskoj kuharici, koja je zapazila Aninu snalažljivost i spretnost u kuvarskom poslu te je tražila da i tijekom novicijata bude u kuhinji.

Služba kuharice bit će prvotno poslanje s. Stjepanke na svim podružnicama njezinoga djelovanja. No, naučena radu u svojoj obitelji, ona se pokazala vršnom i u drugim domaćinskim i gospodarskim poslovima.

Poslije novicijata s. Stjepanka djeluje dvije godine u sestrinskom samostanu u Trpnju (1958.-1960.). Osim kuhanja, obavlja i druge domaćinske poslove te pomaže pri šivanju jorgana. U Trpnju je opet nakon 20 godina, kada osim za sestre i župnika kuha i za nekoliko starijih osoba u samačkim domaćinstvima.

U našoj kući u Dubrovniku je od 1960. do 1962. godine, dok je još živjela vrlo zahtjevna s. Franciska Vicelić, posljednja *dumna od Sigurate*. Uz kuhanje s. Stjepanka vješto tka tapete na tkalačkom stanu i sa sestrama šiva madrace, sve to po narudžbi. Bio je to vrlo naporan, često danonoćan rad, ali i jedini izvor prihoda za uzdržavanje tamošnje zajednice sestara. U samostanskoj zbirci i muzeju u Sigurati i danas se čuva tkalački stan, kao vrijedan eksponat, koji svjedoči o mukotrpnom privređivanju za život u tom drevnom samostanu, a kod otvaranja muzeja godine 1983., kao vješta tkalja zapušteni tkalački stan nanovo je postavila s. Stjepanka.

Tri i pol desetljeća svoga redovničkoga života u službi kuharice provela je u velikim i zahtjevnim samostanima i župama, čak u četiri franjevačke provincije i provincijalna središta.

U franjevačkom samostanu na Poljudu u Splitu bila je u dva navrata. Prvi put od 1962. do 1964. godine, kada su sestre vodile samostansko gospodarstvo i obrađivale veliki samostanski vrt čijim su se plodovima opskrbljivale i sestre na Lovretu. Kada je nakon pet godina opet došla (1969.-1972.), kuhinja je bila još zahtjevnija jer je u to vrijeme na Poljudu djelovala franjevačka gimnazija te su uz sjemeništarce Provincije sv. Jeronima bili i sjemeništarci Hercegovačke franjevačke provincije sa svojim profesorima, pa je znalo biti i do 200 osoba za koje je trebalo kuhati.

Samo pola godine djelovala je s. Stjepanka u našoj kući u Imotskom, odakle je 1972. premještena u Zagreb, gdje se upravo otvarala sestrinska podružnica u samostanu franjevaca trećoredaca na Ksaveru. Tu je djelovala četiri godine.

U dva navrata bila je u Vrlici od 1964. do 1966. i od 1976. do 1981. Obavljala je sve domaćinske poslove u župskoj kući i pomagala sestri u crkvi.

U Franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu je od 1966. do 1969., te od 1983. do 1989., a nepunu godinu dana bila je u franjevačkom samostanu u Omišu (1982.-1983.).

Nakon više od tri desetljeća 1989. godine vraća se u samostan na Svetom Duhu u Zagrebu. Godine 1992. premještena je u franjevački samostan Majke Božje Lurdske u Zagrebu u kojem djeluje sedam godina.

Predano služenje i godine života, narušile su njezino zdravlje te je 1999. premještena u sestrinsku kuću u Zagrebu, Jordanovac 55. Ali s. Stjepanka ni tada ne miruje. Daje sve od sebe te devet godina u dječjem vrtiću brižno i s ljubavlju djeci poslužuje hranu.

S. Stjepanka je rado i marno, iako bez stručne spreme, uspješno obavljala povjereni joj apostolat silno zahvalna s. Brigit i s. Koleti kod kojih je, kako je znala reći, „ispekla“ zanat. One su je učile kuharskim umijećima, a ona je bila spremna i otvorena za novo pa je sve brzo i dobro usvajala. Stečeno znanje nije zadržavala samo za sebe nego ga je nesebično prenosila na mlađe sestre i kandidatkinje koje su s njom radile u kuhinji, što su neke od njih s posebnom zahvalnošću isticale. Svojim savjesnim radom, s. Stjepanka je svugdje bila rado prihvaćena. Osobito je bila pažljiva prema onima kojima je zbog zdravstvenih poteškoća bila potrebna posebna ishrana.

Njezina požrtvovnost i organiziranost u poslu bila je poznata u franjevačkim samostanima te su je mnogi fratri pozivali da im kuha za slavlje mlade mise. Tako je, uz pomoć drugih sestara, kuhala za tridesetak mladomisničkih slavlja na kojima bi se okupilo i po nekoliko stotina uzvanika. A kuhanje i sve priprave izvodile su se u malim seoskim domaćinstvima što je iziskivalo dodatnu spretnost i snalažljivost.

U više navrata s. Stjepanki je bila povjerena i služba kućne predstojnice koju je obnašala sveukupno osamnaest godina.

Požrtvovan rad, molitva i ljudsko priznanje te poštivanje zajedničkog života i dnevnog reda, bitno su obilježili život s. Stjepanke. A kod brojnih premještaja, i kad bi nerado napuštala neko mjesto djelovanja osobito nakon kraćeg vremena, redovnički je posluh bio ispred vlastitih želja i očekivanja.

U svojim staračkim godinama teško je podnosila stvarnost da više ne može aktivno djelovati. Tada se više posvećivala molitvi i slušanju duhovnih sadržaja putem radio-Marija te prebiranju uspomena iz prošlosti i pripovijedanju anegdota i događaja iz samostanskoga života.

Draga s. Stjepanka, hvala za Tvoju požrtvovnost, redovnički posluh i nesebičnu brigu za sve one koje je Gospodin postavio na Tvoj životni put.

Vama, braćo svećenici, zahvaljujem za molitveni ispraćaj naše s. Stjepanke, koja je s posebnim žarom i ljubavlju djelovala u vašim samostanima i sve vas poštivala kao vlastitu braću.

Hvala svima vama, sestre i rodbino, koji smo danas našu s. Stjepanku, po njezinoj želji, ispratili na posljednji zemaljski počinak na groblju sv. Frane i u ovom Svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske zajedno slavili euharistiju.

Vjerujemo da je naša s. Stjepanka za sva učinjena dobra već primila nagradu od Gospodina. Neka joj On u svom nebeskom Domu udijeli blaženi smiraj i puninu života sa svima svetima.

Počivala u miru Božjem!

s. Senka Jenjić, provincijska savjetnica

Sestre naše Družbe

S. M. Bernardica Jenjić, živjela 84 godine, u Družbi 65 godina
preminula 29. ožujka 2021., Split

S. M. Eugenija Bešlić, živjela 80 godina, u Družbi 60 godina
preminula 8. travnja 2021., Zagreb

S. M. Marija Mikulić, živjela 65 godina, u Družbi 46 godina
preminula 10. travnja 2021., Mostar

S. M. Filomena Đurić, živjela 90 godina, u Družbi 65 godina
preminula 27. travnja 2021., Brezje

S. M. Stjepanka Vučemilo, živjela 85 godina, u Družbi 63 godine
preminula 11. svibnja 2021., Zagreb

S. M. Andreina Latini, živjela 97 godina, u Družbi 73 godine
preminula 15. svibnja 2021., Rim

S. M. Kalista Kobaš, živjela 85 godina, u Družbi 58 godina
preminula 9. lipnja 2021., Kloštar Ivanić

S. M. Anna Raguz, živjela 84 godine, u Družbi 65 godina
preminula 26. lipnja 2021., Lemont

Rodbina sestara

Manda Matanović, majka s. Marije, preminula 27. ožujka 2021.

Mate Marušić, brat s. Margarete, preminuo 9. travnja 2021.

Mara Gulić, majka s. Vjere, preminula 14. travnja 2021.

Milka Lauš, sestra s. Željke, preminula 29. travnja 2021.

Zahvale

Drage sestre, zahvaljujem Vam se na izrazima sučuti, na podršci i na molitvi za moju dragu majku Mandu koja je preminula uoči Cvjetnice 27. ožujka ove godine u 64-oj godini života. Iako je moja mama bila dugo bolesna, ta smrt je nas djecu veoma pogodila, jer sad smo ostali bez oba roditelja.

Na ovoj zemlji mame više nema, ali vjerujem da me kod Boga zagovara jer uvijek je to činila, što sam navela i u kratkom životopisu koji je na sprovodu pročitan.

Našoj majci

Rodila se Manda i ne tako davne 57-e u Kostrču selu od roditelja Pere i Ruže Živković, iz roda Marucić, kao drugo od sedmoro djece.

Bila je Manda od malena radišna i vrijedna, jer morala je mlađu braću i sestre čuvati i tako svoje vrijeme kratiti. Nikada se nije žestila, a malim se stvarima veselila.

To je njena dobra narav bila, koja bi se svima svidjela, a susjedi će to potvrditi i sve najbolje o njoj ispričati.

Za Ivu Matanović se udala i četvero djece rodila, svakome je ime pomno izabrala i tako svaku baku ponovila.

Najmlađoj je dala ime Marija, jer je Majku Božju veoma štovala.

Na svoju je djecu bila ponosna jer je svima dobar odgoj pružila, te i časnu sestru Bogu dala.

Nije to ni čudo jer uvijek se Manda Bogu molila i utorke sv. Ante štovala.

U bolesti se puno namučila te je ovdje na zemlji svoje čistilište prošla, no unatoč svemu željela je živjeti, ali svidje se dragom Bogu sada ju uzeti.

Draga mama još smo ti jednom htjeli reći hvala za sve što si za nas učinila za svaku tvoju žrtvu kako bi nas na pravi put izvela. Tvoj osmijeh je bio nama melem za dušu jer radost koju si imala i na nas si prenosila.

Pred Cvjetnicu si umrla i nije to ni čudno, jer si svaku svetkovinu štovala i uvijek u bolesti sv. Misu na televiziji pratila. Nagradio te Bog za svako dobro djelo, nama uspomena na te ostaje i nada da ćeš nas i odozgor pratiti i svojim milim pogledom gledati.

Pokoj vječni draga naša mama, volimo te i molimo te: nemoj se brinuti, ići ćemo dalje kroz život s onim što si nam govorila, a što si i sama činila.

Hvala ti za sve jer najbolji prijatelj si bila.

Neka ti je vječni mir bez bolova i patnje, i uživaj kod dragoga Boga raj koji si zaslужila i svojom žrtvom u bolesti zaradila.

Ovaj Uskrs slavit ćeš gore na nebesima i sigurno ćeš se više veseliti jer ćeš Boga svoga uživati.

Draga mama neka ti je laka ova crna zemlja što te pokrila, a ti vječni pokoj imala.

Zbog situacije uzrokovane Corona virusom na ispraćaju, nije mogao prisustvovati velik broj sestara, ali zahvalna sam onima koje su uspjele doći iz Splitske i Bosansko-hrvatske provincije.

Vaša s. Marija Matanović

Smrt nije točka nego dvotočka, a grob nije bezdana provalja nego most prema vječnosti. (fra Bonaventura Duda)

Okrijepljena svetim sakramentima te okružena pažnjom svojih najmilijih, 14. travnja 2021. u 86. godini preminula je naša majka, sestra, baka i prabaka.

U ime moje braće i sestara te cijele rodbine, zahvaljujem sestrama koje su nazočile sprovodu, sestrama koje nisu mogle doći a izrazile su sućut te svima koje su se moje majke spomenule u molitvi.

Na putu prema vječnosti i s vjerom u uskrsnuće kličemo:
Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

Zahvalna s. Vjera Gulić

Drage sestre,

moja draga sestra Mila preminula je 29. travnja 2021. godine. Njezin život je bio skroman i tih. Sve je primala iz Božje ruke. Krasilo ju je veliko povjerenje u Boga i njegovu providnost. Vjera, euharistija i svakodnevna molitva davali su joj veliku snagu, a njezina djeca, unuci i praunuci bili su joj radost i podrška!

Zahvaljujem svim sestrama za molitve i izraze sućuti. Preporučam je u vaše molitve.

Zahvalna s. Željka Čeko

PRILOZI

Svjedoci Božje ljepote

Apostolska pobudnica *Vita consecrata* 25 godina poslije

Ako je Bog ljepota, a Gospodin Isus „najljepši od ljudskih sinova“, onda je lijepo biti Njemu posvećena osoba. Posvećena osoba je pozvana biti svjedokom ljepote (...) Lijepo mora biti i ono što radimo i kako radimo. Lijepo je bratstvo i ozračje koje se udiše u zajednici. Lijepi su hram i liturgija gdje su svi pozvani, jer je lijepo moliti i pjevati hvale Svevišnjemu i dopustiti njegovoj Riječi da nas vodi. Lijepo je biti zajedno u Njegovo ime, raditi zajedno, iako je ponekad i zahtjevno.

Našoj braći i sestrama u posvećenom životu,

neprestano zahvaljujemo za vas „zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: u njemu se obogatiste u svemu“ i „pozva vas u zajedništvo Sina svojega Isusa Krista, Gospodina našega“ (1 Kor 1,4,9). U ovom dramatičnom trenutku suošćećamo sa svim ljudima „u nevolji i postojanosti“ (usp. Otk 1,9), ne samo zbog pandemije, već ponajviše zbog njenih posljedica s kojima se suočavamo u svakodnevnim događanjima u Crkvenoj zajednici i civilnom društvu. Posvećene osobe pozvane su buditi nadu u svim ljudima.

Ne želimo da prođe neopažena 25. obljetnica (25. ožujka 1996.) objave Apostolske pobudnice sv. Ivana Pavla II. *Vita consecrata*, plod rada IX. skupštine biskupske sinode koja se održala u listopadu 1994. U pobudnici su biskupi više puta potvrđili da „posvećeni život stoji u samome srcu Crkve kao bitni dio njenog poslanja (...) Dragocjen i neophodan dar za sadašnjost kao i za budućnost naroda Božjega“ (VC, br. 3).

Ovom prigodom izričemo zahvalnu molitvu pred Bogom koristeći riječi pape Franje: „Gospodine, moje spasenje dolazi od tebe: moje ruke nisu prazne, ispunjene su tvojom milošću. Znati prepoznati milost je početni korak“ (Homilija, 1. veljače 2020.). Pogledati u prošlost i ponovno iščitati vlastitu povijest znači u njoj vidjeti obećani Božji dar, ne samo svojim vlastitim očima, već „pogledom vjernika“ (VC, br. 1), znajući da „otajstvo Kraljevstva Božjega već djeluje u povijesti, ali i iščekuje svoje potpuno ostvarenje na nebesima“ (VC, br. 1).

Pred Bogom za svijet

Apostolska pobudnica *Vita consecrata* biva objavljena u vremenu nesigurnosti, u društvu velike promjenjivosti, nestabilnih identiteta i vrlo krhkikh pripadnosti. Iznenadjuje nas, stoga, sigurnost kojom je izražen identitet posvećenog života, „ikona preobraženog Krista“ (VC, br. 14) koja otkriva slavu i lice Očevo u blistavom svjetlu Duha Svetoga. Posvećeni život kao

confessio Trinitas (ispovijest vjere u Presveto Trojstvo). Time se zapravo ne želi samo dati čvrsti temelj identitetu posvećenog života, koliko se više želi dati jedan originalan način gledanja na taj identitet koji obuhvaća božansko i ljudsko, ukazujući na onu otajstvenu i sjajnu povezanost između uzdignuća i razvlašćivanja, između transcendentnih visina i kenotičkog uranjanja u periferije ljudskosti, između kontemplirajuće ljepote i bolnog siromaštva kojemu se služi. Dragocjene posljedice proizlaze iz ove plodonosne spoznaje.

Snaga odnosa

Vita consecrata se temelji na ideji odnosa, odnosa koji proizlazi *iz i po* otajstvu Boga i trojstvenoga zajedništva. *Spasenje* koje dolazi preko života onih koji se daju za druge. *Svjeđočanstvo* ne pojedinaca, već bratstva koje živi i cjeni ono što propovijeda. *Svetost* koja je zajednička, ne svetost savršenih samotnjaka, već siromašnih grešnika koji međusobno dijele i daruju si milosrđe i razumijevanje svaki dan. Posveta koja se ne protivi vrijednostima svijeta i sveopćoj želji za srećom, već koje, dapače, svima svjedoči kako je život u čistoći, siromaštvu i poslušnosti ispunjen velikom snagom koja ljudskost dovodi do punine. To je istinski 'eko-sustav' ljudske naravi, koji daje smisao i ravnotežu životu, sklad i slobodu u odnosu prema stvarima, štiti od svih zlostavljanja, stvara bratstvo, daruje ljepotu... Može se zapaziti da je posvećeni život danas 'siromašniji' nego u prijašnja vremena, ali živi - po milosti - puno više u odnosu sa Crkvom i svijetom, s vjernicima i nevjernicima, s patnicima i napuštenima.

Osjećaji Sina

Poseban pogled na dimenziju odnosa dosiže svoj vrhunac kada dokument govori o temi odgoja (formacije). Nije u pitanju bilo kakav odnos, već onaj koji vodi pojedinca do postizanja istih osjećaja kao kod poslušnoga Sina, trpećeg Sluge, nevinog Jaganjca.

To nije po sebi neki novi element, uvezvi u obzir prošlost u kojoj se usmjeravalo na odnos s Kristom kroz nasljedovanje, suobličenje i suosjećanje, ali se ovdje donosi ipak nešto više i nešto novo, što proizlazi iz Riječi (Fil 2,5). Riječ je o odnosu koji je toliko snažan i dubok da otkriva u čovjeku iste *osjećaje* kao u Sinu, koji je slika i utjelovljenje Očeve osjećajnosti. Mi kršćani vjerujemo naime u Boga *osjećajnoga*: čuje vapaje potlačenih i sluša molbe udovice; trpi s čovjekom i za čovjeka. Želimo vjerovati da posvećeni život, sa svojim mnogostrukim karizmama, predstavlja upravo takvu osjećajnost. Može se reći da svaka družba (institut) svojom karizmom naglašava jedan od *božanskih osjećaja*. Upravo zbog toga, u pobudnici, odgoj je predstavljen kao proces koji vodi u tome smjeru: imati iste osjećaje, emocije, doživljaje, čežnje, kriterije izbora, snove, očekivanja i strasti... kao u Sinu - Sluzi - Jaganjcu.

To je vrlo uzvišen projekt koji zadihvajuće spaja (integrira) duhovne i antropološke dimenzije. Projekt koji bi mogao preobraziti ideju odgoja (formacije) i njenih sadržaja, metoda i vremenskih okvira. To bi mogao biti integrirani odgoj (formacija), utemeljen na stijeni vječne ljubavi koja oslobađa, formirajući integrirane osobe koje znaju evangelizirati svoje osjećaje, voljeti Boga ljudskim srcem i voljeti čovječanstvo božanskim srcem. To je odgoj (formacija) koji traje cijeli život. To je također velika spoznaja koju velikim dijelom tek trebamo razumjeti, a još više ju je potrebno zaživjeti.

Očaravajuća ljepota

Ako je Bog ljepota, a Gospodin Isus „najljepši od ljudskih sinova“, onda je lijepo biti Njemu posvećena osoba. Posvećena osoba je pozvana biti svjedokom ljepote. U svijetu koji riskira da utone u uznemirujuću brutalnost, *via pulchritudinis* čini se jednim putem da se do istine dođe ili ju se učini vjerodostojnom i privlačnom. Posvećene osobe moraju u sebi, ali i u ljudima svoga vremena, iznova probuditi privlačnost prema lijepome i istinitome.

Lijepo, dakle a ne samo hrabro i istinito, mora biti svjedočanstvo, kao i riječ koju darivamo, jer je lijepo Lice koje naviještamo. Lijepo mora biti i ono što radimo i kako radimo. Lijepo je bratstvo i ozračje koje se udiše u zajednici. Lijepi su hram i liturgija gdje su svi pozvani, jer je lijepo moliti i pjevati hvale Svevišnjemu i dopustiti njegovoj Riječi da nas vodi. Lijepo je biti zajedno u Njegovo ime, raditi zajedno, iako je ponekad i zahtjevno.

Lijepo je naše djevičanstvo koje ljubi Njegovim srcem, naše siromaštvo koje ima samo Njega za bogatstvo, naša poslušnost njegovoj spasenjskoj volji, kao i međusobna poslušnost po kojoj tražimo samo Njega. Lijepo je imati slobodno srce koje prihvata patnike kako bi im pokazali su-osjećajnost Vječnoga. Lijepo mora biti čak i okruženje, u jednostavnosti i trezvenoj kreativnosti: samostan, stol koji je posložen..., da sve prostorije koje odišu odišu ukusom, kako bi sve u zajednici odražavalo prisutnost i usredotočenost na Boga. Uzvišena ljepota, sakrament otajstvene ljepote Vječnoga. Tako je Petar uskliknuo na Taboru gledajući plamsaje svjetla i slave.

Vita consecrata je zasigurno obilježila iskustvo i spoznaje posvećenih osoba tijekom svih ovih proteklih godina. Uvjereni smo da *Vita consecrata* treba i nadalje biti smjerokaz, uz dokumente Učiteljstva i Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života koji su produbljivali njene temeljne odrednice. Uvjereni smo da pobudnica može i dalje hraniti *stvaralačku vjernost* posvećenih osoba, koja je zaglavni kamen posvećenog života u trećem tisućljeću. Odgovaranje na izazove koji dolaze iz Crkve i današnjeg društva zahtjeva rast u evandeoskoj vjerodostojnosti. „Ne možemo - potiče papa Franjo - ostati zarobljeni nostalgijom za prošlošću ili se ograničiti na ponavljanje zastarjelih obrazaca, kao ni svakodnevnih zanovijetanja. Potrebna nam je strpljivost i hrabrost kako bismo napredovali, istražili nove putove i odgovorili na poticaje Duha Svetoga. I da sve to činimo u poniznosti i jednostavnosti, bez velike promidžbe i publiciteta.“ (Homilija, 2. veljače 2021.)

S povjerenjem se utječemo Mariji moleći za posvećene osobe kako bi mogle „svjedočiti preobraženim životom, hodeći radosno, u zajedništvu sa svom braćom i sestrama, prema nebeskoj domovini i svjetlu koje ne poznaje zalaza“ (VC, br. 112). Koristimo priliku kako bi vas pozdravili i zaželjeli vam svako dobro u Gospodinu, koji je Sve za nas posvećene osobe.

Vatikan, 25. ožujka 2021.

Svetkovina Navještenja Gospodinova

kardinal João Braz de Aviz, prefekt Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života
nadbiskup José Rodríguez Carballo, OFM, tajnik Kongregacije

Biskupsko ređenje mons. Ranka Vidovića

Mons. Ranko Vidović zaređen je za biskupa tijekom euharistijskog slavlja u hvarskoj katedrali sv. Stjepana I., pape i mučenika, u subotu 22. svibnja. Glavni zareditelj bio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić, a suzareditelji splitsko-makarski nadbiskup koadjutor i porečki i pulski apostolski upravitelj Dražen Kutleša i mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski i hvarska apostolski upravitelj Petar Palić. Naslijedivši mons. Palića, mons. Vidović postao je 57. hvarska biskup. Prezbiteri pratitelji novoga biskupa bili su njegov stric – umirovljeni svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Mile Vidović te rođak – župnik Župe sv. Petra u Splitu Radojko Vidović.

Euharistijskom slavlju koncelebrirali su i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua, predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, riječki nadbiskup koadjutor i dubrovački apostolski upravitelj Mate Uzinić, vrhbosanski nadbiskup koadjutor i vojni apostolski upravitelj u BiH Tomo Vukšić, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije svetih Ćirila i Metoda zrenjaninski biskup Laszlo Nemet, požeški biskup Antun Škvorčević, vojni biskup u RH Jure Bogdan, varaždinski biskup Bože Radoš, gospicko-senjski biskup Zdenko Križić, bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak, šibenski biskup Tomislav Rogić, krčki biskup Ivica Petanjak, kotorski biskup Ivan Štironja, zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško, zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski, đakovačko-osječki pomoćni biskup Ivan Čurić, umirovljeni hvarska biskup Slobodan Štambuk, umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas, umirovljeni kotorski biskup Ilija Janjić, generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak, ravnatelj Hrvatskog Caritasa i Hrvatske katoličke mreže mons. Fabijan Svalina, nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Tomislav Markić, provincijali i predstavnici redovničkih zajednica, te još oko 90 svećenika.

Nakon navještaja čitanja (Dj 2,1–11; Rim 12,9–16; Iv 19,25–27), otpjevan je himan O dođi, Stvorče, Duše Svet, a generalni vikar Hvarske biskupije mons. Stanko Jerčić zaiskao je u ime

prezbitera i puka Hvarske biskupije od glavnog zareditelja mons. Barišića da zaredi mons. Vidovića za hvarskog biskupa. Zatim je nuncij Lingua pročitao apostolski nalog pape Franje o biskupskom imenovanju mons. Vidovića.

Nadbiskup Barišić na početku homilije rekao je sudionicima slavlja da su se okupili u Hvaru 50 dana nakon Uskrsa, kao što je to bilo na Pedesetnicu u Jeruzalemu. Ondje su okupljeni pripadnici mnogih naroda bili „svjedoci čudesnog duhovskog događaja rađanja Majke Crkve, zajedništva u različitosti, govora i razumijevanja jednog jezika ljubavi na svom materinskom jeziku“. S time je usporedio i okupljanje ljudi iz raznih krajeva u Hvaru. „Snagom, svjetлом, toplinom i ljubavlju istoga Božjeg Duha okupljeni smo u slavlju rađanja u Crkvi – ređenja novoga hvarskog biskupa“, rekao je.

„Neka Duh Sveti prenosti sve naše udaljenosti i ospozobi nas za zajedništvo u različitosti uloga, poziva, poslanja u Crkvi i u društvu, kao i u razumijevanju jezika ljubavi u neponovljivoj originalnosti svakoga od nas“, pozvao je splitsko-makarski nadbiskup.

Novom biskupu, mons. Vidoviću, poručio je da je njegov izbor i ređenje za biskupa djelo Duha Svetoga, dodavši da „biskup ne izabire sebe, niti sam sebe redi“. „Ali, svoje biskupske geslo: *Evo ti majke!* (Iv 19,27), sam si izabrao! S njime se predstavljaš i u njemu prepoznaješ svoj identitet i otkrivaš svoje poslanje. *Evo ti majke!*, riječi su Isusa Krista – Raspete Ljubavi – njega koji se ogolio i lišio svega da bi nam bez zadrške mogao potpuno darovati sebe i sve svoje. Ta ljubio nas je do smrti – smrti na križu (usp. Fil 2,6–8). Ljubav na križu sve nas u ljubljenom učeniku Ivanu predaje majci Mariji: *Ženo, evo ti sina!* (Iv 19,26). Po ljubljenom učeniku, svima nama, predaje svoju Majku za našu Majku: *Evo ti majke!* Ljubljeni učenik pod križem predstavnik je svih ljudi, ali Ivan je bio apostol, svećenik, biskup. Stoga možemo reći, *Evo ti majke!*, odnosi se u prvom redu na svećenike i biskupe“, rekao je mons. Barišić.

Naglasio je da mons. Vidovića njegovo geslo po Majci Mariji čini sinom, „ali istovremeno i bratom svima drugima“. Rekavši da ga je njegova majka Andra usmjeravala k Majci Mariji, ustvrdio je da nas Marija, uči „bogatstvu govora jezika ljubavi, podsjeća nas na dostojanstvo božanskog sinovstva i na svijest da smo međusobno svi braća i sestre“.

„Dragi don Ranko, darom Duha Svetoga – biskupskim ređenjem, postat će suradnik Krista Raspetoga i Uskrsloga, svjedok njegove Radosne vijesti spasenja“, obatio se ređeniku. „U otajstvo poslanja Božjeg dara i ospozobljenost govora jezika ljubavi, trajno i najbolje će te uvoditi Majka Marija. Ona ima, ne samo najizvrsnije iskustvo Duha Svetoga dok je bila s učenicima kod rađanja Crkve u Jeruzalemu na Pedesetnicu, nego je i najbolja učiteljica Riječi Božje, što je bitno za navještaj i svjedočenje svakoga kršćanina, a osobito svećenika – biskupa. *Evo ti majke!*, put je otvorenosti Duhu Božjem, Riječi Božjoj i duhovskom životvornom jeziku ljubavi“, naglasio je, nazvavši duhovski jezik materinskim jezikom.

„Duhovski jezik, znakovito i duboko je utisnut u geste, riječi i simbole biskupskog ređenja i pastirskoga služenja“, nastavio je. „Novi pastir Hvarske biskupije, dolaziš kao čovjek i vjernik, kao prijatelj i pastir, brat i otac na lađu, za kormilo ove biskupije – male, ali bogate kulturom, tradicijom, običajima, pobožnošću i liturgijskim životom. Vrijedni svećenici dijele sa svojim narodom sve blagodati i poteškoće života na otoku. Ljudi otokâ radišni su

Ijudi koji žive od škrte zemlje, čista i prostrana mora, turizma, ljepote koja privlači današnje – neke nove Parte, Međane, Elamljane – ljudi raznih naroda i jezika, žitelja iz svih krajeva svijeta“, primijetio je nadbiskup Barišić.

„Biskupe i Crkvo trootočka, budite im dobri domaćini. Živite i posvjedočite im ono što je danas tako važno za život čovjeka i svijeta, a što sve teže mogu prepoznati u svojoj sredini: zajedništvo u različitosti i jezik ljubavi koji svi razumiju u svojoj originalnosti – duhovski događaj, tako važan za budućnost čovjeka i svijeta“, poručio je hvarsкоj Crkvi. „Molimo da i ovaj današnji duhovski događaj ređenja u Hvaru bude trajni izvor nadahnuća, rađanja Crkve. Da ne bude muzej koji se čuva, nego Radosna vijest uskrsnuća koja se živi i naviješta. Neka vas na tom izlasku na pučinu, u svim olujama ideologija i valova relativizma, vodi Isus Krist, Raspeti i Uskrsli, čuva Majka Marija te prati primjer i zagovor svetih zaštitnika Stjepana pape i Prošpera“, poručio je propovjednik.

Na kraju homilije još jednom je izrazio dobrodošlicu novom biskupu te je zahvalio dosađnjem hvarskom apostolskom upravitelju Paliću.

„Na kraju, braćo i sestre, biskupe Ranko, dopustite mi moj slobodni prijevod onog predanja s križa na brdu Kalvariji iz kojeg se rodilo i tvoje biskupsko geslo: *Evo ti majke!*: Ranko, evo ti hvarske biskupije! Crkvo hvarska, bračka i viška, evo ti biskupa! Amen!“, zaključio je mons. Barišić.

Nakon homilije, mons. Vidović je pred glavnim zarediteljem, u pratnji prezbitera zareditelja, izrekao svoje obećanje. Zatim je Bogu upućena litanijska prošnja, za vrijeme koje se ređenik prostro na tlu. Potom je kleknuo, a nadbiskup Barišić mu je u tišini položio ruke na glavu, što su potom učinili i ostali nasljednici apostola. Nakon toga, glavni zareditelj mu je položio na glavu Evandelistar. Usljedila je molitva ređenja, mazanje glave krizmom, predaja Evandelistara, stavljanje prstena i mitre te predaja pastirskoga štapa. Nakon što je primio znamenja biskupske službe, mons. Vidović izmjenio je cjelov mira s glavnim zarediteljem i suzarediteljima, a ostali biskupi izrazili su mu poštovanje naklonom.

Poslije obreda ređenja, biskup Vidović preuzeo je predsjedanje slavlјem koje je nastavljeno euharistijskom službom. Nakon popričesne molitve, novozaređenom biskupu obratili su se predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, u ime svećenika Hvarske biskupije biskupski vikar i brački dekan i župnik Župe sv. Jeronima u Pučišćima Ivica Huljev, u ime vjernika laika župljanin Župe sv. Stjepana, pape i mučenika, u Starom Gradu Zvonimir Franetović te njegov predšasnik mons. Palić.

„Vi ste se rodili u Marijinom mjesecu svibnju (1961.) u Vidonjama u obitelji pokojnog Gabrijela i pokojne Ande r. Čerlek, kao treće od jedanaestero djece (osam braće i tri sestre). Odrasli ste u brojnoj obitelji, te od malih nogu mogli doživjeti radosti, tjeskobe i nade obiteljskog zajedništva. Nedavno je Vaša sestra Neda izjavila da ste od malena, kao uostalom i sva djeca, voljeli plivati, pa s četiri godine umalo se niste utopili u rijeci. Nakon Neretve, koja je svojim šumom pratila Vaše mladenačke godine, i rijeke Jadra, koja stoljećima svojom bistrinom umiva obale Gospinog Otoka u Solinu, gdje ste proboravili zadnjih sedam godina, Providnost Vam je odredila biti kapetanom ove trootočke biskupije, koju uz miris vrijeska i levande resi kamen i zelenilo, sinje more i sunčano plavetnilo“, rekao je mons. Puljić.

„Prirodno je da očekivanja onih kojima ste poslani mogu stvoriti određene strepnje i strahove. Ali, ne bojte se, dragi biskupe Ranko. Ima netko tko sve vodi i upravlja“, uputio je

poruku ohrabrenja, dodavši da Crkva koja ga je „izmolila i novi zadatak povjerila, pripada Kristu“, potaknuvši ga da svu svoju brigu povjeri Njemu.

Također je poručio da „zajedništvo apostolskih nasljednika i djelitelja svetih tajna, naime, nije obično, nego sakramentalno“. „Neka Vam svijest o takvom zajedništvu dadne dostatne snage, hrabrosti i povjerenja. Niste sami. A uz to puno je onih koji Vas prate svojim molitvama: od svećenika, redovnica i redovnika do zauzetih i odanih vjernika laika“, rekao je mons. Puljić, povjerivši mons. Vidovića zagovoru Blažene Djevice Marije, sv. Prošpera i Stjepana te drugih svetaca koji se štuju u Hvarskoj biskupiji, kao i svih hrvatskih svetaca i blaženika.

„Biskupe Ranko, dolazite nam iz susjedne i velike nadbiskupije. Vjerujemo da Vam neće biti malo to što smo mala otočka Crkva. Iskreno nas raduje da ćete s nama upoznavati dušu otočana i stoljetno naslijede prožeto vjerom i kulturom. Ne krijemo ponos zbog svoje baštine u kojoj se hrvatsko biće sljubilo sa zapadnom kulturom pa mi, iako mali, možemo stajati uz bok velikima i svjedočiti da nismo *latalice bez korijena*“, poručio je mons. Vidoviću don Ivica Huljev.

„Božji je dar da smo s Vama ovdje proživiljavali slavlje u kojem je nad vašom glavom stajao otvoren evanđelistar, znak i poziv na pastirsko služenje u duhu Evanđelje, izvor moći Crkve koja jedino privlačenjem prodire u srca ljudi. Kao vaši prvi suradnici raduje nas da ćete potvrđivati moć Evanđelja kojom se gradi krov nad dušom svijeta. Evanđelje se, znamo, ne može naučiti, ali se može živjeti u prilikama i neprilikama konkretnog prostora i vremena za ljude i s ljudima u kojima djeluje Duh Sveti koji nam otvara pamet i srce da jedni druge prihvaćamo za braću i sestre te se radujemo plemenitim idealima ljudi koji preziru ili niječu vrijednosti kršćanskog življenja“, ustvrdio je, rekavši da u svojoj novoj službi može uvijek računati na hvarske klerike.

„Znamo da nismo uvijek vjerni svjedoci Evanđelja, ali nismo ni protivnici. Vjerujemo da ćemo s Vama njegovati uravnotežen duhovni život i izbjegavati naivna pastoralna rješenja u kojima se krije poganska slika Boga i napast političko-folklornog kršćanstva koje guši moć Evanđelja i zavodi sadašnjost fantazijama o budućnosti. Osjećajte se među nama kao u svojoj kući, kao otac male otočke Crkve koja se ne boji razlika, u kojoj kler ne žudi ni za častima ni za prvim sjedalima. A mi ćemo, spremni na zajedničko promišljanje i djelovanje, moliti Gospodina da po vama uznemiruje lažni mir savjesti i suzbija pastoralnu militavost“, dodao je.

U ime vjernika laika Zvonimir Franetović rekao je da često svoje pastire uzimaju „zdravo za gotovo, kao puke servisere naših religioznih i vjerskih potreba“. „Nas se uglavnom ne tiču vaši osjećaji, želje, potrebe, očekivanja. Često zaboravljamo da vi ne živite u nekoj kuli bjelokosnoj, da ste i vi ponekad usamljeni, željni ljubavi i prijateljstva. Stoga Vam iskrena srca upućujem ove riječi dobrodošlice, u nadi da ćete se među nama osjećati voljeno, ugodno i prihvaćeno, kao među braćom i sestrama. U nadi da ćemo zajedno upraviti ovu našu crkvu, tu Kristovu lađu, na jedini pravi put“, kazao je.

Mons. Vidovića pozvao je da bude „dobar pastir, brat i prijatelj“, da posebnu brigu posveti djeci i mladima te da ne zaboravi „one najpotrebnije, stare, nemoćne, bolesne, osobe sa posebnim potrebama“.

Mons. Palić svoju pozdravnu riječ započeo je svetopisamskim „Sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme... I znam da sve što Bog čini, čini za stalno. Tome se ništa dodati ne može, niti mu se može oduzeti.“ (Prop 3,1.14).

„Kao dosadašnji biskup Hvarske biskupije Gospodina želim veličati i zahvalno u svome srcu nositi darovano vrijeme i darovane trenutke provedene u ovoj biskupiji. Hvala braći svećenicima, redovnicima i redovnicama i svim vjernicima, kao i svim ljudima dobre volje ovo trootočne biskupije s kojima sam tri godine dijelio *radosti i nade, žalosti i tjeskobe* naših mesta i životnih okolnosti“, istaknuo je.

Svom nasljedniku na katedri hvarske biskupa, mons. Palić predao je prsten i prsnii križ, dar svećenika i puka Hvarske biskupije. „Dok budeš nosio ovaj križ neka te podsjeća da si kao biskup pozvan ljubiti Crkvu, otajstveno Tijelo Isusa Krista, a osobito ovu Hvarsку crkvu čijim si danas postao pastirom. Prsten, kako smo danas u liturgiji ređenja čuli, kao znak vjere, neka te podsjeća da si pozvan istu Crkvu, Božju zaručnicu, neokrnjeno štititi. Da bi to mogao, sam moraš biti urešen neustrašivom vjerom“, rekao je tom prigodom.

Nakon govora otpjevan je himan Tebe Boga hvalimo, a novozaređeni biskup Vidović udijelio je svečani blagoslov.

Naposljetku je pozdravni govor izrekao i sam mons. Vidović „Neizmjerno sam zahvalan Presvetom Trojstvu, Bogu Ocu, Isusu Kristu Velikom svećeniku i Duhu Svetom Životvorcu za dar života, dar svećeništva i biskupstva, dar neizmjerne milosti koja me prožima i nosi kroz čitavi život. Zahvaljujem nebeskoj majci Mariji za ljubav i majčinsko vodstvo. Bez njezina majčinskog vodstva, moj bi životni put bio sasvim drugačiji“, rekao je.

Zahvalio je i svojim pokojnim roditeljima s kojima je, kako je rekao, još uvijek u svakodnevnoj komunikaciji, i to „konkretnijoj i iskrenijoj nego za njihova ovozemaljskog života“. Hvala „za zajedništvo, međusobnu ljubav i molitve“ također je izrazio svojim desetero braće i sestara, koji su sudjelovali u slavlju, te rodbini i prijateljima.

„Najiskrenije zahvaljujem svetom ocu papi Franji na povjerenju koje mi je iskazao imenujući me hvarskim biskupom i obećavam mu sinovsku odanost i potpuno predanje u služenju Božjem narodu. Molim apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Giorgia Lingua da Svetom Ocu prenese moje osjećaje zahvalnosti i odanosti“, kazao je biskup, zahvalivši i ostalim prisutnim biskupima, provincijalima i provincijalkama te svim nazočnim vjernicima. Posebice je zahvalu izrekao mons. Puljiću glavnom zareditelju, suzarediteljima i prezbiterima pratiteljima. Zahvalio je i nazočnim predstavnicima civilnih i vojnih vlasti, kao i ostalih institucija te medija. Spomenuo se i svih koji se željeli sudjelovati u slavlju biskupskog ređenja, ali su u tomu bili spriječeni.

Na kraju se obratio svećenicima Hvarske biskupije. „Svećenici su najbliži suradnici biskupa i kao takvi smo najbliži suradnici Isusa Krista, sudbinski povezani s Njim i međusobno. Naša osobna otvorenost prema Njemu i međusobno jamstvo je da će milost iz Božanskog Srca – izvora života i svetosti – po nama doteći i do svih udova Mističnog tijela Kristova, do svih vjernika koji su nam povjereni i da ćemo doista biti jedno stado i jedan Pastir. Stoga vas pozivam, iako smo raštrkani na tri otoka, uđimo u istu lađu i izvezimo na pučinu pod vodstvom nebeske Majke Marije, kojoj povjeravamo naše poslanje, svetih Stjepana i Prošpera, zaštitnika naše biskupije te svetog Ivana apostola i svetog Ivana Pavla II., mojih dragih svetaca zaštitnika“, zaključio je novi hvarski biskup.

Ceremonijari su bili kancelar Hvarske biskupije, župni vikar u Hvaru i župnik u Brusju i Velom Grablju don Ivan Jurin, hvarski dekan i župnik u Hvaru don Toni Plenković i viški dekan i župnik u Visu don Milan Šarić. Prvo čitanje pročitao je nećak biskupa Ranka Ivan Vidović, a drugo Ivo Tudor. Evangelje je navijestio župnik Župe sv. Ivana Krstitelja u

Postirima Jure Martinić. Litanije su otpjevali don Milan Šarić i bogoslov Hvarske biskupije Tonči Prugo. S bogoslovom Prugom assistirali su i bogoslovi rodom iz Solina u kojem je biskup Vidović posljednjih sedam godina bio župnik, te bratimi bratovštine Svetoga Križa i sv. Nikole iz Župe sv. Stjepana, pape i mučenika, iz Hvara. Liturgijsko pjevanje predvodili su udruženi zborovi Župe sv. Stjepana, pape i mučenika, u Hvaru i Župe Uznesenja Marijina u Jelsi pod ravnanjem maestra Slavka Reljića uz orguljsku pratnju Tomija Domančića.

Slavlju su nazočili i predstavnici civilnih vlasti, među kojima izaslanici predsjednika Republike Hrvatske, Hrvatskoga sabora i Vlade RH, splitski župan te hvarska gradonačelnik.

Biskup Vidović nosio je misno ruho koje mu je darovala Splitsko-makarska nadbiskupija. Primljeni biskupski prsten i lanac dar su njegovih prijatelja, a prsni križ njegove obitelji. Pastirski štap dar je njegovog rođaka prezbitera pratitelja don Radojka.

Naknadno su mu uručeni i prsni križ i mitra – dar župe Solin; kip sv. Jeronima Vene Jerkovića – dar župana Blaženka Bobana; biskupski prsten i štola s likom Gospe od Milosrda iz Splita dar župe Žnjan (u kojoj je mons. Vidović vršio službu župnika 26 i pol godina). Pastirski štap kojega izrađuje p. Marko Ivan Rupnik – dar Grad Solina, bit će mu predan na zahvalnoj misi u Solinu.

<https://ika.hkm.hr/novosti/mons-ranko-vidovic-u-hvaru-zareden-za-biskupa/>

Hrvati – narod duboke katoličke vjere

Uz 10. obljetnicu pohoda pape Benedikta XVI. Hrvatskoj donosimo katehezu koju je izrekao na općoj audijenciji u srijedu 8. lipnja 2011., u povodu Prvoga dana hrvatskih katoličkih obitelji.

Draga braćo i sestre!

Danas ču vam govoriti o pastoralnom pohodu u Hrvatsku, u kojem sam bio prošlu subotu i nedjelju. Bio je to, istina, kratak apostolski posjet, koji je u cijelosti održan u glavnom gradu Zagrebu, no ipak bogat susretima i nadasve snažnim duhom vjere, jer su Hrvati narod duboke katoličke vjere. Ponovno izražavam svoju iskrenu zahvalu kardinalu Josipu Bozaniću, nadbiskupu zagrebačkom, mons. Srakiću, predsjedniku biskupske konferencije i ostalim biskupima iz Hrvatske, kao i Predsjedniku Republike za topli doček koji su mi ukazali. Hvala i svim civilnim vlastima i svima koji su na razne načine sudjelovali u tome događaju, na osobit način osobama koje su za tu nakanu prikazivali molitve i žrtve.

Geslo moga pohoda bilo je "Zajedno u Kristu". Ono izražava prije svega iskustvo zajedništva svih vjernika sabranih u Kristovo ime, iskustvo Crkve, što se očitovalo u sabranosti Božjeg naroda oko Petrova nasljednika. Ali to "Zajedno u Kristu" imalo je, u ovom slučaju, posebnu poveznicu s obitelji: naime, glavni povod moga pohoda bio je I. nacionalni dan hrvatskih katoličkih obitelji, koji je imao svoj vrhunac u euharistijskom slavlju u nedjelju ujutro održanom na zagrebačkom hipodromu, na kojem je sudjelovalo veliko mnoštvo vjernika. Za mene je bilo veoma važno učvrstiti u vjeri prije svega obitelji, koje je Drugi vatikanski

koncil nazvao "kućnom Crkvom" (usp. Lumen gentium, 11). Blaženi Ivan Pavao II., koji je Hrvatsku pohodio čak triput, stavio je snažan naglasak na ulogu obitelji u Crkvi; tako sam, ovim putovanjem, htio dati kontinuitet tome aspektu njegova Učiteljstva.

U današnjoj Europi, narodi čvrste kršćanske tradicije imaju posebnu odgovornost u obrani i promicanju vrijednosti obitelji utemeljenoj na ženidbi, koja bez sumnje ima presudnu ulogu kako na odgojnem tako i na društvenom polju. Ta je poruka imala dakle osobitu važnost za Hrvatsku, bogatu duhovnom, etičkom i kulturnom baštinom, koja se priprema ući u Europsku uniju.

Sveta je misa slavljenja u posebnom duhovnom ozračju devetnice Duhova. Kao u velikoj "dvorani Posljednje večere" pod otvorenim nebom, hrvatske su se obitelji okupile u molitvi, zazivajući zajedno dar Duha Svetoga. To mi je omogućilo istaknuti dar i zauzetost zajednice u Crkvi, kao i obodriti bračne drugove u njihovu poslanju. U našim danima, dok se nažalost konstatira sve veći broj rastava i razvoda, vjernost bračnih drugova je postala samo po sebi značajno svjedočanstvo Kristove ljubavi, koja omogućuje živjeti brak zbog onog što on jest, to jest zajednica muškarca i žene koji se, s Kristovom milošću, uzajamno ljube i pomažu čitav život, u radosti i žalosti, u zdravlju i bolesti. Prvi odgoj u vjeri sastoji se upravo u svjedočenju one vjernosti bračnom savezu: iz nje djeca bez ijedne izgovorene riječi uče da je Bog vjerna, strpljiva, smjerna i velikodušna ljubav. Vjera u Boga koji je ljubav prenosi se prije svega svjedočenjem vjernosti bračnom savezu, koja se nekako prirodno pretače u ljubav prema djeci, plodu te zajednici. Ali ta vjernost nije moguća bez Božje milosti, bez oslonjenosti na vjeru i Duha Svetoga. Eto zašto Djevica Marija neprekidno zagovara kod svoga Sina da – kao u svadbi u Kani – ne prestane bračnim drugovima udjeljivati dar "dobrog vina", to jest svoju milost, koja im omogućuje živjeti "kao jedno tijelo" u raznim vremenima i životnim okolnostima.

U to ozračje velike pozornosti prema obitelji, vrlo se lijepo uklopilo bdjenje s mladima, održano u subotu navečer na Jelačićevu trgu, središtu grada Zagreba. Ondje sam se imao priliku susresti s novim hrvatskim naraštajem i primijetio sam snagu njegove mlade vjere, nošene velikim poletom prema životu i njegovu smislu, prema dobru, prema slobodi, to jest prema Bogu. Bilo je lijepo i dirljivo čuti te mlađe kako pjevaju s radošću i zanosom, a zatim, u trenutku osluškivanja i molitve, vidjeti ih sabrane u dubokoj tišini! Njima sam ponovio pitanje koje je Isus uputio svojim prvim učenicima: "Što tražite?" (Iv 1, 38), ali sam im rekao da Bog traži njih prvi i više no što oni traže njega. To je radost vjere: otkriti da nas Bog prvi ljubi! To nas otkriće trajno čini učenicima i stoga uvijek mlađima u duhu! Taj je misterij, tijekom bdjenja, doživljen u molitvi euharistijskog klanjanja: u šutnji je to naše "zajedno u Kristu" našlo svoju puninu. Tako je moj poziv na naslijedovanje Isusa bio odjek riječi koju je On sam uputio srcu mlađih.

Drugi događaj koji bismo mogli nazvati događajem "Posljednje večere" bilo je slavlje večernje u katedrali s biskupima, svećenicima, redovnicima i mlađima u formaciji u bogoslovijama, sjemeništima i novicijatima. I tu smo, na poseban način, iskusili da smo kao crkvena zajednica jedna "obitelj".

U zagrebačkoj katedrali se nalazi monumentalni grob blaženog kardinala Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika. On se, u Kristovo ime, hrabro suprotstavio nasiljima nacizma i fašizma a, zatim, nasiljima komunističkog režima. Bio je zatočen i boravio u kućnom pritvoru u rodnom selu. Kreiran kardinalom od pape Pija XII., umro je 1960. od bolesti od koje je obolio u zatvoru.

U svjetlu njegova svjedočanstva, ohrabrio sam biskupe i prezbiterije u njihovoј službi, potaknuvši ih na zajedništvo i na apostolski polet; ponovno sam predložio posvećenim osobama ljepotu i radikalnost njihova oblika života; pozvao sam bogoslove i sjemeništarce, novake i novakinje da s radošću slijede Krista koji ih je pozvao po imenu. Taj molitveni događaj, obogaćen prisutnošću mnogobrojne braće i sestara koji su posvetili svoj život Gospodinu, bio je za mene velika utjeha, i molim da hrvatske obitelji budu uvijek plodno tlo za rađanje brojnih i svetih poziva u službi Božjega kraljevstva.

Veoma je značajan bio također susret s predstavnicima civilnog društva, svijeta politike, znanosti, kulture i gospodarstva, s diplomatskim zborom i vjerskim vođama u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. U tom ozračju imao sam radosnu prigodu iskazati poštovanje velikoj kulturnoj tradiciji Hrvatske, koja je neraskidivo povezana s njezinom poviješću vjere i žive prisutnosti Crkve, koja je tijekom stoljeća pokretala mnoge institucije i prije svega odgojila glasovite tražitelje istine i općeg dobra.

Među njima sam podsjetio osobito na isusovca Ruđera Boškovića, velikog znanstvenika čija se 300. obljetnica rođenja slavi ove godine. Još jednom nam je postao bjelodan najdublji poziv Europe – čuvati i obnavljati humanizam koji ima kršćanske korijene i koji se može nazvati “katoličkim”, to jest univerzalnim i cjelovitim. To je humanizam koji stavlja u središte čovjekovu savjest, njegovu otvorenost vrhunaravnom i istodobno njegovu povijesnu stvarnost, koja je kadra nadahnuti raznolike političke projekte koji imaju za zajednički cilj izgrađivati sadržajnu demokraciju, utemeljenu na etičkim vrijednostima ukorijenjenim u samoj ljudskoj naravi.

Promatrati Europu s gledišta jedne nacije drevne i čvrste kršćanske tradicije koja je sastavni dio europske civilizacije, dok se priprema ući u Europsku uniju, omogućilo je iznova osjetiti urgentnost izazova pred kojim stoje narodi ovoga kontinenta, a taj je izazov ne bojati se Boga, Boga Isusa Krista, koji je ljubav i istina, i koji ne oduzima ništa slobodi već je vraća samoj njoj i daje joj obzor pouzdane nade.

Dragi prijatelji, svaki put kada Petrov nasljednik boravi na apostolskom putovanju, čitavo tijelo Crkve sudjeluje na neki način u dinamizmu zajedništva i poslanja vlastitom njegovoj službi. Zahvaljujem svima onima koji su me pratili i podupirali molitvom. Zahvaljujući tome taj je moj pastirske pohod protekao u najboljem redu. Sada, dok zahvaljujemo Gospodinu za taj veliki dar, molimo njega, po zagovoru Djevice Marije, Kraljice Hrvata, da ono što sam uzmogao posijati donese obilne plodove, za hrvatske obitelji, za čitav narod i za cijelu Europu.

<https://ika.hkm.hr/novosti/uz-10-obljetnicu-pohoda-benedikta-xvi-hrvatskoj-kateheza-na-opcoj-audijenciji/>

Školske sestre franjevke Krista Kralja

LIST DRUŽBE

Godina XXV.

Svibanj 2021.

Br. 1 (64)

Generalna kuća
Via Bruno Buozzi, 1
00046 Grottaferrata (RM)
ITALIJA
Tel: 0039/06/9412466
E-mail: segreteria.generale@ssfcr.org

120. obljetnica smrti
Majke Margarite Pucher

6. ožujka 1901. – 6. ožujka 2021.

Iskrena znatiželja i potreba poznavanja vlastitih korijena potiču nas da, na putu života i djelovanja naše Družbe, ustrajno i stvaralački istražujemo tragove Majke Margarite. Prepoznajemo tako njezin duh čvrstog povjerenja u Božju providnost, duh ljubavi prema zapuštenoj djeci i mladima kao i odlučnu zauzetost za njihovu bolju budućnost, te duh franjevačke skromnosti i radosti u sestrinskom zajedništvu. Bogato je to nasljeđe koje se prenosi sa svakom generacijom sestara.

Okružno pismo vrhovne predstojnice s. M. Klare Šimunović

Generalna kuća

Raduje nas što iz provincija i Rimske regije čujemo kako se vi, drage sestre, s povjerenjem, nadom i uzajamnom pomoći u svojim zajednicama suočavate s pandemijom i kako taj duh predanja prenosite na sve one s kojima surađujte u apostolatu.

Također i mi u Vrhovnoj upravi tražimo uvijek nove načine da vam u ovome trenutku iskažemo svoju blizinu, budući da vas zbog pandemije ne možemo posjetiti kako bismo to željeli. Tako smo se, osim naše redovite komunikacije uobičajenim sredstvima, putem Zooma povezale sa svim provincijskim predstojnicama i s Regionalnom predstojnicom na našem sestrinskom online susretu 23. studenog 2020. i 7. travnja 2021. godine.

Na prvom susretu, 23. studenoga, razmijenile smo iskustva iz provincija i Regije, izazove koje pandemija stavlja pred nas, kao i mogućnosti i poticaje za suočavanje s tim izazovima na najbolji mogući način u našem životu i poslanju. Ohrabrike smo jedna drugu da ne dopustimo da nas ova situacija blokira, nego naprotiv, da mudro razabiremo znakove vremena i prilagođavamo se *novoj normalnosti*, ostajući pritom vjerne svome posvećenju i poslanju.

Susret 7. travnja započeo je meditacijom *Hod u vjeri u susretu s Uskrslim* (Iv 20,10-18), s. Maje Ivković iz Bosansko-hrvatske provincije, koja trenutno studira Biblijsku teologiju u Rimu. Nakon ovog obogaćujućeg i poticajnog uvoda, pokušale smo zajedno odgovoriti na pitanja koja smo primile od provincijskih i Regionalne predstojnice. Pitanja su bila grupirana u četiri tematske cjeline: procesi preustroja u provinciji i regiji; izazovi i prilike u vrijeme pandemije; ostvarivanje programa trajnog odgoja, pastoralna mladih i pastoralna zvanja virtualnim putem; Izvanredni vrhovni kapitul. Za prve tri tematske cjeline neke provincijske i Regionalna predstojnica su pripremile i podijelile svoja iskustva te na taj način obogatile sve sudionice. Na

koncu je vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović iznijela objektivne poteškoće zbog kojih je neizvjesno slavlje Izvanrednog vrhovnog kapitula, koji je bio sazvan za veljaču ove godine te kasnije odgođen do dalnjeg. Unatoč nesigurnostima, čak i u pandemijskim okolnostima možemo biti ispunjene nadom i zahvalnošću, povjerenjem i kreativnošću, jedinstvom i suradnjom, kako bismo u potpunosti živjele i svjedočile duh naše karizme i poslanja.

Ove godine nastojimo pružiti snažniju podršku svakoj od vas, ohrabriti vas da učvrstite svoj odnos s Bogom i s bližnjima, pojedinačno i kao zajednica, čvrstom vjerom i djelotvornom ljubavlju, kako bi se produbilo i naše jedinstvo u molitvi i blagdanskim proslavama. U zajednici u Generalnoj kući vrlo smo zahvalne Bogu i svećenicima fokolarinima na mogućnosti svakodnevnog slavljenja svete mise u našoj kapeli s nakanom za sve sestre Družbe, posebno za bolesne i one koji ih njeguju, za sestre misionarke, za nova zvanja, za svaku preminulu sestruru i za razne potrebe Crkve i svijeta.

Za Dan Majke Margarite Pucher, povodom 120. obljetnice njezine smrti, duhovno smo se pripremili trodnevnicom. Proslavile smo ga svečanom misom i blagdanskim ručkom. Primjer Majke Margarite koja u svom životu i poslanju nije uzmicala pred težinom kušnji – čak i u odmaku od službe i u samoći – nego je tražila i vršila Božju volju s čvrstom vjerom i iskrenom i velikodušnom ljubavlju prema najsiromašnijima, može biti svjetlo i za nas u trenutnim iskušenjima. Pozvane smo živjeti s velikom zahvalnošću, sa zdravim ponosom i iskrenom radošću ono što je Majka Margarita živjela i svjedočila.

s. Vida Tomažić

Mariborska provincija

U zahvalnosti za baštinu koju nam je predala naša utemeljiteljica Majka Margarita Pucher, 6. ožujka proslavili smo 120. obljetnicu njezinog rođenja za nebo. Obogatili smo se čitanjem okružnice vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović u prigodi ove obljetnice. Osobito nas se dojmila snažna ukorijenjenost Majke Margarite u Bogu, pouzdanje u njegov blagoslov i njegovo vodstvo te polaganje svega u Presveto Srce Isusovo.

Kao i svake godine, i ove smo uoči blagdana u svim zajednicama imale noćno klanjanje Presvetom Sakramentu. U Kući matici u Mariboru sestre su molile za sve sestre Družbe zahvaljujući za dar posvećenog života, za dar sestrinstva i moleći za nova duhovna zvanja. Na sam dan, 6. ožujka, u samostanskoj crkvi slavljena je sveta misa za sve sestre Družbe. Potom su sestre pohodile groblje i molile na grobu naših sestara te zapalile svijeće, po jednu za svaku provinciju i Regiju, kao znak duhovne povezanosti svih živih i pokojnih sestara.

Tijekom drugog vala pandemije koronavirusa, posljednjih dana listopada i početkom studenoga 2020., sedam naših sestara volontiralo je u nekoliko staračkih domova. Zaduženja i pomoć koju su pružale korisnicima bili su različiti od ustanove do ustanove, kao i trajanje volontiranja. Korisnici i djelatnici staračkih domova bili su im jako zahvalni, a za sestre je to bilo bogato iskustvo.

Kad je u siječnju 2021. godine prva pošiljka anti-Covid cjepiva stigla u Sloveniju, namijenjena prvenstveno starijim osobama u staračkim domovima, u prioritetu skupinu za cijepljenje uključene su i naše zajednice u kojima je veći broj starijih sestara. Tako je većina sestara u Provinciji već cijepljena.

U tom su se razdoblju aktivnosti našega apostolata – kateheze i drugi susreti – odvijale na daljinu uz pomoć moderne tehnologije i s puno kreativnosti i domišljatosti. Kreativnost se također ogleda u našem sudjelovanju u raznim medijima: na mrežnoj stranici i društvenim mrežama, u vjerskom tjedniku *Družina* i drugdje.

Provincijsko zborovanje, predviđeno za subotu prije svetkovine Krista Kralja, bilo je odgođeno te je održano kasnije, na treću nedjelju došašća, u kraćem obliku i virtualnim putem. Hvala Bogu da smo se uspjele „povezati“ i „susresti“ sa svim zajednicama i skoro svim sestrama. Povezale smo se i sa sestrama koje su u inozemstvu, tj. u Št. Petru, Rimu i Ugandi. Provincijska predstojnica s. Veronika Verbič pohodila je zajednice u periodu od početka siječnja do sredine veljače.

Na blagdan Krštenja Gospodinova, u nedjelju 10. siječnja 2021., u Repnjama upriličeno je slavlje polaganja doživotnih zavjeta s. Klare Jarc. Zbog mjera koje su trenutno na snazi, na slavlju je sudjelovao mali broj sestara i obitelj s. Klare.

Uspjele smo održati prvi ovogodišnji termin duhovnih vježba, od 14. do 21. veljače, u zajednici u Brezju. Vodio ih je fra Bernard Goličnik OFM. Seminar franjevačke duhovnosti o temi „Kako moliti kao sestre sv. Franje”, koji je trebala voditi članica Bosansko-hrvatske provincije s. Ivanka Mihaljević, nažalost nismo mogle ostvariti zbog pandemije. Međutim, u subotu 27. ožujka, uspjele smo održati sastanak kućnih predstojnica s Provincijskom upravom. Da je situacija to dopustila, ovom bi se susretu bile pridružile i kućne predstojnice i članice provincijske uprave Tršćanske i Austrijske provincije. U jutarnjem dijelu programa provincijski ministar franjevaca fra Marjan Čuden govorio nam je o predstojnici kao onoj koja služi, dok smo popodne razgovarale o raznim aktualnim pitanjima u Provinciji.

Također smo odgovorile na inicijative naše mjesne Crkve. Sudjelovale smo u biblijskom maratonu pod nazivom „Hodit ću među vama“, koji je zbog pandemije održan virtualno, pred Nedjelju Božje riječi. U organizaciji KORUS-a 13. i 14. siječnja sudjelovale smo i na online seminaru za poglavarice i poglavare. O temi „Uvijek smo radili na taj način. Je li moguća promjena?“ govorila su nam tri predavača. Na Svjećnicu, 2. veljače, proslavile smo Dan posvećenoga života. Već tradicionalni susret redovnica i redovnika s mjesnim biskupima pojedinih biskupija ove je godine, zbog pandemije, održan u samo dvije biskupije. Predstavnici redovničkih zajednica okupili su se u Nadbiskupiji u Ljubljani, dok su im se drugi mogli pridružiti putem YouTube kanala.

Hvala Bogu na svemu što u ovim posebnim okolnostima možemo živjeti i činiti na sasvim nove i inovativne načine.

s. Angela Zanjković

Splitska provincija

Osim *korone* koja je pogodila cijeli svijet, i koja još ne jenjava, našu domovinu Hrvatsku pogodili su razorni potresi koncem 2020. i početkom 2021. godine. Sve te nepogode stavljuju na kušnju našu vjeru ali isto tako očituju solidarnost i spremnost da se onome u nevolji pomogne, bez obzira na vjeru i nacionalnost. Svjedoci smo brojnih volontera koji su odmah, pojedinačno i u skupinama, krenuli u akciju pomaganja pogođenom stanovništvu. I u sestrama naše Provincije rodila se želja da priteknu u pomoć. Svaka je zajednica sakupila novčani doprinos koji je zajedno s doprinosom provincijske blagajne uplaćen na račun Caritasa Sisačke biskupije.

Od Božića prošle godine do Uskrsa ove, našu je Provinciju pet puta pohodila *sestrica smrt* i, ljudski gledajući, iznenadila nas odvodeći i one sestre koje su još bile u punoj snazi apostolskoga djelovanja. Gospodin nas i na taj način želi učiniti budnim, potaknuti nas da ga tražimo dok se može naći (usp. Iz 55, 6) i da ga slavimo u svemu onom što činimo, bilo trpljenjem bilo djelovanjem.

Uz poštivanje epidemioloških mjera obavljamo svakodnevne dužnosti pronalazeći i vrijeme za Gospodina. Jer ako On nije u središtu našeg zbivanja, ako On ne ide s nama (usp. Izl 33,16; 34,9), što će biti od nas? Četiri turnusa duhovnih vježba za sestre održana su, iako uz neke izmjene, a nadamo se da će se održati i preostala dva.

U samostanu u Zagrebu uređen je prostor nazvan *Dom sv. Franje* u kojem ćemo u duhu franjevačke gostoljubivosti prihvatićati osobe koje izdaljega dolaze na liječenje. U tijeku je obnova novog dijela kuće u provincijskom središtu u Splitu te su sestre iz tog dijela kuće privremeno izmještene u stari dio ili u obližnje podružnice. Povjeravamo sv. Josipu, *poglavaru kuće* da bdije nad obnovom i čuva naše radnike. Budući da i sestre Mostarske provincije renoviraju svoju kuću u ulici Luje Maruna u Zagrebu, tri njihove sestre su u veljači primljene pod krov našeg samostana.

Gradi se i na kulturnom polju. Sestra Marija Petra Vučemilo napisala je knjigu *Stoljeće života pod okriljem Znamenja velikoga - Školske sestre franjevke u Sinju*. Riječju, slikom i dokumentacijom prikazuje život i djelovanje sestara koje su samozatajnim radom doprinisile i još doprinose boljitetu puka u Cetinskom kraju. Knjiga je obogaćena prigodnim recitalom koji je o stotoj godišnjici djelovanja sestara u Sinju, pod blagim pogledom Čudotvorne Gospe, napisala s. Judita Čovo.

Sestra Ana Jukić je u *Šoli za risanje in slikanje* u Ljubljani stekla naslov magistre likovne umjetnosti. Nadamo se da će svojim radom i umijećem doprinositi ljepoti sakralnoga prostora. Obnovljena je mrežna stranica Provincije <https://skolske-sestre-franjevke.hr> u vidu boljeg umrežavanja vijesti na razini Provincije, Družbe i šire.

s. Karolina Bašić

Misija u Demokratskoj Republici Kongu

Dan posvećenog života, 2. veljače, proslavili smo u župi Panzi s mnoštvom svećenika, braće i sestara različitih zajednica i družbi. U Bukavuu postoji 13 muških i 25 ženskih zajednica, 55 udruga vjernika, katoličkih pokreta i molitvenih skupina.

U središtu našega slavlja bila je s. Samuela Šimunović koja je 13. veljače u zajednici u Bukavu-Ngubi proslavila 25 godina redovničkog života. Naše najmlađe sestrice su pripremile rekreacijski dio programa i ples. Bilo je zaista prekrasno!

Svjetski dan bolesnika, 11. veljače, proslavili smo s bolesnicima u bolnici Nyantende. Mnoštvo naroda okupilo se oko bolničke kapelice u kojoj je svetu misu predslavio generalni vikar mons. Emile Mushosho uz asistenciju brojnih svećenika. Osim duhovne utjehe, mnogi su bili utješeni financijski, jer su liječnici platili troškove liječenja najsirošnjih bolesnika. Pravo svjedočanstvo vjere, solidarnosti i ljudskosti!

U Luhwinji smo od 6. do 13. travnja imale duhovne vježbe, koje je vodio isusovac p. José Minaku. S nama su bile i dvije sestre Poljakinje, koje djeluju u susjednoj župi Burhinji. U prekrasnom prirodnom okruženju bilo je lako razmatrati evandeoske odlomke koji su nam bili predloženi. Zadnji dan duhovnih vježba pomolile smo se na grobu naše s. Clare Agano Kahambu i primile blagoslov.

Tijekom korizme smo za učenike srednje škole Sv. Ante Padovanskog u Nyantendeu nedjeljom organizirale duhovnu obnovu. Radim u navedenoj školi te sam svakodnevno okružena tim mladima. Slušam njihove potrebe, muke, obiteljske probleme. Razmišljam kako im možemo pomoći, što možemo za njih još učiniti? U školi im omogućujemo obrazovanje, no to nije dovoljno. San mi je imati centar za mlade, mjesto gdje će se okupljati, biti na sigurnom, gdje će učiti, otkrivati i razvijati svoje talente. Toliko je toga što bismo mogli... jer mladima ovde nema broja, a 80% ih je nezaposleno iako su završili školu.

Nakon nastave u školi, u župi radim s franjevačkom mladeži (Frama). Uglavnom su to srednjoškolci i nekoliko studenata. Zahvaljujući dobročiniteljima, imamo knjižnicu s 400 knjiga na francuskom jeziku, nekoliko knjiga na engleskom te Bibliju na francuskom, swahili i mashi jeziku. Želimo da franjevačka mladež intelektualno napreduje pa pozivamo raznovrsne predavače da svojom stručnošću pridonesu njihovom rastu i razvoju.

Budući da je *u zdravom tijelu i zdravi duh*, organizirali smo također nogometni i karate klub. A zdravom duhu posebno pomaže molitveni susret petkom. Susrete počinjemo molitvom franjevačke mlađeži, nastavljamo krunicom ili čitanjem Evanđelja. Potom slijedi predavanje, pitanja, razgovor. Budemo zajedno tri do četiri sata, a ponekad nam ni to nije dovoljno.

Organizirali smo i hodočaće te smo iz Nyantendea 15 km pješačili do katedrale u Bukavuu. Prisustvovali smo misnom slavlju i pomolili se na grobovima naših biskupa. Bila je to prigoda da posjetimo i naše dvije zajednice sestara u četvrti Muhungu i Ngubi. Sestre su nas rado dočekale i pripremile nam osvježenje.

Za apostolat smo izabrali posjete zatvorenicima, jer je i naš sveti Franjo poput mnogih svetaca bio zatvorenik. Jednom mjesečno posjećujemo maloljetnike u zatvoru. Organiziramo misno slavlje, a potom kratko druženje. Osim toga mjesečno nastojimo nekoga posjetiti u bolnici ili u siromašnoj obitelji. Svi ovi susreti su bogati emocijama, čak i onima koje dosada nisam poznavala. Otkrivam nove dubine sebe koje me iznenadjuju, ali hvala dragom Bogu što mi daje priliku da bolje vidim sebe, daje mi da *progledam* i ozdravim od *sljepoće srca*, podmuklog egoizma i mnogih skrivenih grijeha.

s. Adriana Galić

Tršćanska provincija

Dani, tjedni, mjeseci brzo prolaze, kako je to u Božjem planu. Zajedno s cijelom svjetom i mi sestre Tršćanske provincije živimo pod pritiskom i u strahu od nevidljivog neprijatelja Covida-19.

Prošle godine 26. studenoga u Aleksandriji u Egiptu od ove je bolesti umrla s. Assunta Zakaria koja je davnih godina neko vrijeme provela i u zajednici u Trstu. Zbog potreba zajednice nekoliko je puta premještana iz Aleksandrije u Kairo, a posljednjih godina služila je kao sakristanka u zajednici u Aleksandriji. U istoj zajednici je od Covida-19 također oboljela s. Margareta Ibrahim. Iako se oporavila, bolest je ostavila velike posljedice. Umrlo je nekoliko starijih gospođa u staračkom domu koji vode sestre.

Vjerujemo da je Bog veći i jači od svega te da se ništa ne događa bez njegova dopuštenja. S povjerenjem i zahvalnošću Bogu započinjemo svaki novi dan koji nam je darovan da ga u potpunosti živimo s Gospodinom i uz njegovu pomoć. U tom duhu provele smo božićne i novogodišnje blagdane, a sada nastojimo s produbljenom vjerom živjeti sveto vrijeme korizme i pripremiti se za blagdan Gospodinova uskrsnuća.

Gotovo sve sestre osjećaju težinu godina i poteškoće koje one donose. Teško nam je prihvatići zatvaranje kuća u Borštu i Žabnicama.

U provincijskoj kući u Trstu jako nam nedostaje radost i živost djece koja su prije dolazila na aktivnosti produženoga boravka. Svaka sestra i kao zajednica trudimo se što najbolje možemo kako bismo pobožno sudjelovale u molitvi i liturgiji, što je naša prvotna dužnost ali i naša radost. Zdravlje, ili bolje rečeno bolest, i slabost u visokoj dobi od nas zahtijevaju puno strpljenja. Unatoč tome, u župi sv. Ivana u Trstu započele smo redovite pouke vjeronauka za prvpričesnike.

U Zavodu Sv. Obitelji u Gorici održavane su aktivnosti produženoga boravka za djecu u periodu od 16. rujna do 12. ožujka, od kada se zbog širenja zaraze koronavirusa nastava izvodi na daljinu. Sestre i djelatnici ustanove cijelo su vrijeme pažljivo slijedili upute i mjere koje su nužne. Djeca su rado dolazila, radila zadaće, učila, crtala i izrađivala razne kreativne radove. Za Božić su djeca pripremila izložbu crteža i čestitki koju su postavili pored jaslica ispred glavnog ulaza u zgradu. Pred blagdane je jedan predstavnik izviđača posjetio zajednicu sestara i gospođe u staračkom domu. Donio im je betlehemsko svjetlo mira, čestitao Božić i uručio ručno izrađene čestitke. Nakon Nove godine biskupski vikar za Slovence vlč. Karel Bolčina predstavio je sestrama encikliku pape Franje *Fratelli tutti*.

U ovo vrijeme kušnje i nevolje zbog pandemije osjećamo se još čvršće povezane, posebno u molitvi, sa svim sestrama Družbe. Neka Gospodin svima podari mir i dobro!

s. Suzana Masten

Lemontska provincija

Tijekom pandemije ništa nije normalno u svijetu, u našoj zemlji, u našoj Provinciji. Događalo se vrlo malo okupljanja, pa je zato svako od njih dobilo na značenju, bez obzira na to koliko veliko, malo ili obično ono bilo.

Doživjeli smo dosad neviđene događaje u našoj zemlji koji su poljuljali našu sigurnost i povjerenje u Sjedinjene Države koje volimo i za koje smo mislile da ih pozajemo. Pred događajima oko predsjedničkih izbora, napadom na zgradu Kongresa Sjedinjenih Američkih Država i pokušajem donošenja zakona koji nisu u skladu s našim uvjerenjima, ostale smo zapanjene, nesigurne i u strahu za našu budućnost. Sve to nas je potaklo da se bolje informiramo o problemima i načinima na koje možemo utjecati na političke vođe, kao na primjer potpisivanjem peticija, pisanjem pisama i glasovanjem. Uviđamo da je nužno evangelizirati i ponuditi evandeosku perspektivu obiteljima, studentima, našim priateljima i suradnicima kroz razgovore, pisma, i preko našega apostolata.

Uz političke neizvjesnosti, nastavljamo živjeti u sjeni pandemije. Međutim, svakim danom je čvršća naša nada da ćemo uskoro opet moći živjeti „normalnim životom“. Sve sestre u Provinciji primile su u siječnju i veljači obje doze cjepiva Pfizer i niti jedna nije bila pozitivna na koronavirus. Na tome smo doista zahvalne Bogu.

Ovo su bila značajna događanja u našem životu ovdje u Lemontskoj provinciji. Imale smo puno prilika da zajedno molimo, zajedno tugujemo, zajedno slavimo, budemo zajedno, pa i u nekim manje značajnim trenucima.

Osim uobičajene zajedničke molitve, svakodnevne pričesti i svetog sata svaki tjedan, u našem samostanu *Mount Assisi* potrudile smo se da blagdani budu posebni tako što smo na kreativan način obogatile molitvu Časoslova, slavile svetu misu onda kada je to bilo moguće te iskusile netradicionalan obred pepeljanja na Pepelnici. Mali događaji, ali ipak događaji koji nas ujedinjuju i nadahnjuju. I sestre u zajednici *Marian Hall* i u samostanu sv. Josipa također su pripremile posebne molitve za blagdane. Sestre u zajednici svetih Petra i Pavla imaju blagoslov svakodnevne mise u župi. Sve mi s velikom nadom iščekujemo dan kada ćemo opet moći svakodnevno slaviti misu. Do tada, molimo zajedno kako možemo.

Naša mala Provincija postala je još manja kada je 19. prosinca preminula naša s. Veronica Kovas. U dobi od 96 godina bila je naša najstarija sestra koju smo sve poznavale i voljele. Svoj rani redovnički život posvetila je radu na farmi, a kasnije i radu u domaćinstvu kojega je svojim umijećem pretvarala u kreativnu i ugodnu aktivnost. Bila je izvrsna u kuhanju i pripremanju slastica i izvanredna u ukrašavanju torti za sve prigode u Provinciji, kao i za posebne proslave njezine obitelji i prijatelja. Njezin sprovod nije bio sličan nijednom koji smo ikad doživjeli. Zbog Covida-19, njezina obitelj i prijatelji mogli su se od nje oprostiti u jednoj mrtvačnici u Lemantu. Nakon toga, njezino je tijelo doneseno u našu kapelu. Na misi zadušnici koju je slavio fra Metod Ogorevc, OFM, bile su nazočne samo sestre. Nije bilo moguće da se susretнемo s njezinom rođakinjom na zajedničkoj večeri, niti da im izrazimo sućut, blizinu i podršku u molitvi. Naše žalovanje prošlo je uz držanje razmaka i s maskama na licu.

Zajedničke proslave bile su rijetke i ograničene. Svaka zajednica organizirala ih je zasebno. Dan zahvalnosti bio je prilika da zahvalimo Bogu na toliko blagoslova ali i da u zahvalnosti zajedno blagujemo tradicionalnu američku večeru s puricom. Božić smo proslavile u svakoj kući posebno, uz svečanu liturgiju i blagdanski ručak. U samostanu *Mount Assisi* neke sestre su pripremale roštilj u dvorištu, dok su druge pomagale u pripremi i pranju posuđa. Na Novu godinu snijeg i led onemogućili su starijim sestrama sudjelovanje na svetoj misi sa zajednicom u *Alvernia Manor*. Na svetkovinu Bogojavljenja imale smo naš tradicionalni blagoslov kuće, no ove godine smo ga obavile same, bez svećenika.

Kako se približavala korizma, na pokladni utorak, u samostanu *Mount Assisi* imale smo svečanu večeru s igrami, nagradama, maskama i slasticama, kao podsjetnik da nas zajedničko druženje približava jedne drugima i pomaže da cijenimo ono što imamo. Igre su bile pripremljene i za sestre u drugim zajednicama kako bi i one mogle proslaviti pokladni utorak.

Rođendan Majke Margarite bio je još jedna prilika za slavlje. Vijeće za duhovnost pripremilo je za sve zajednice posebnu svečanu molitvu Časoslova uz koju smo pročitale i nadahnuto okružno pismo vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović. U samostanu *Mount Assisi* imale smo svečani ručak i kolače koje nam je darovao jedan velikodušni dobročinitelj.

Preustroj provincija predstavlja za nas jednu veliku brigu. Svesne smo da će doći do promjena nakon što se sastane Vrhovni kapitol i donese odluke. Molimo Duha Svetoga da nadahne naše poglavare kako bi donijeli odluke koje će zadovoljiti potrebe svih provincija i cijele Družbe.

Započele smo proces procjene naših kuća, posebno samostana *Mount Assisi* i jednog dijela kuće *Alvernia Manor*, u svrhu planiranja obnove i preuređenja. Molimo, promišljamo i prikupljamo informacije kako bismo odlučile gdje možemo najbolje živjeti svoj poziv, na način koji će biti ekonomičniji i u franjevačkom duhu. S Božjom milošću, dočekujemo našu budućnost s nadom.

Unatoč ograničenjima tijekom pandemije, nastavile smo naše aktivnosti apostolata. Starački dom *Alvernia Manor* i dalje pruža 24-satnu skrb korisnicima, slijedeći sve smjernice i propise koji su na snazi. Ustanova je dosada bila zaštićena od Covida-19. Putem Interneta ili u manjim skupinama sestre poučavaju, vode programe vjeronomaka, prate nastavnike, pružaju duhovno praćenje i organiziraju duhovne obnove, pružaju podršku ljudima putem poruka i pisama, šalju hranu i sredstva za osobnu higijenu potrebitim obiteljima u Lemontu.

Svim našim sestrama širom svijeta želimo mir i radost te dublji osjećaj međusobnog jedinstva, nastavljujući služiti u duhu svetog Franje i karizmi Majke Margarite.

s. Kathleen Vugrinovich

Mostarska provincija

Malo se toga promijenilo od našega zadnjeg javljanja. Borimo se i nadmećemo s pandemijom i vremenom. Potresaju nas vijesti o potresima i ljudskim tragedijama, bolestima i iznenadnim odlascima s ovoga svijeta, bilo to tu sasvim blizu, u našemu susjedstvu, bilo u susjednoj i dragoj Domovini Hrvatskoj. Ili bilo gdje u svijetu. S bolom možemo zavapiti s ruskim piscem Majakovskim: „Naš je planet radostima ubog nešto. Treba otimati radost danima što bježe...“ I eto, unatoč sumornim vijestima i događanjima, mi kušamo „otimati radost danima“, tražiti zraku Božje ljepote i očitovanja. Raduje se srce naše zbog toga jer ga svugdje i u svemu nalazi Prisutnog.

Od konca studenoga pa sve do sredine prosinca naš je samostan u Franjevačkoj 88 u Mostaru bio pogoden infekcijom koronavirusa, gotovo sve sestre, s težim ili lakšim simptomima. Zahvaljujući Božjoj dobroti, molitvenoj potpori i brižnosti zdravih sve su se bolesne sestre uspješno oporavile.

Nakon što smo radosno proslavile svetkovinu Rođenja Gospodnjega i božićne blagdane, na liturgijski spomen Svetе Obitelji proslavile smo Naslovnika naše Provincije. Tom prigodom u provincijskom središtu u Mostaru pohodio nas je mjesni biskup mons. Petar Palić i u samostanskoj kapeli predvodio euharistijsko slavlje.

U skladu s odlukom Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine da ovu godinu proglose *Godinom Božje Riječi*, u povodu 1600. obljetnice smrti crkvenoga naučitelja sv. Jeronima, sadržaji trajnog odgoja u našoj Provinciji tijekom ove godine za temu imaju razmatranje Božje Riječi: „Živa je Riječ Božja i djelotvorna“ (Heb 4, 12). Svi su ovi sadržaji prilagođeni vremenu i pandemijskim uvjetima. Prilagođeni, ali, hvala Bogu, nisu posve otkazani. Tako su tri turnusa duhovnih vježba održana u našim većim samostanskim središtima,

u Međugorju, Mostaru i Bijelome Polju, prvenstveno za sestre kućne zajednice. Duhovne vježbe u veljači održane su u Bijelome Polju s tim da je voditelj imao *online* nagovore sestrama, a ostali program organiziran je u Duhovnom centru. Iz istih razloga mjesecne duhovne obnove sestre ove godine organiziraju u vlastitim zajednicama.

U povremenim zatišjima, između dva vala pandemije koronavirusa, željno nastavljamo sa sadržajima početnog odgoja i pastoralom mladih. U Bijelome Polju održani su seminari za sestre s privremenim zavjetima i naš redovnički pomladak. A u nekoliko hercegovačkih župa sestre su vodile seminar, duhovne obnove ili održale prigodna predavanja za mlade.

Dok nas s jedne strane obuzima žalost kad pomislimo na devet naših sestara koje su u protekloj godini otišle u vječnost, ne možemo s druge strane ne gledati zahvalno na početak ove godine kad se našoj Provinciji i Družbi pridjepljuju nove mladice.

Na blagdan Gospodinova prikazanja u hramu i Dan posvećenoga života, 2. veljače 2021. u samostanu sv. Franje u Bijelome Polju, novakinje s. Marija Šimić i s. Marija Rotim obukle su redovničko odijelo i položile Prve redovničke zavjete prikazujući Bogu dar svoga života. Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić.

Istoga dana u kući odgoja u Bijelome Polju, za vrijeme molitve Večernje, obredom primanja u novicijat postulantica Jelena Naletilić uvedena je u život sestrinstva i započela godinu kušnje u našoj Družbi.

S radošću se tako ugrađujemo u viziju i djelo Utjemeljiteljice Družbe Majke Margarite, čiji smo spomen rođenja i smrti obilježile u našim zajednicama slavljem svete mise, molitvom za žive i pokojne sestre Družbe, razmatranjem poticajne okružnice vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović, euharistijskim klanjanjem za milost novih duhovnih zvanja... da započeto djelo bude Bogu na čast.

s. Magdalena Šarić

Argentinsko-urugvajska provincija

Drage sestre, dijelimo s vama najvažnije događaje u Provinciji. Na blagdan Prikazanja Gospodinova, 2. veljače, na slavu Boga darovatelja života i punine koji život pretvara u radostan dar za druge, sve sestre Provincije sv. Josipa uz pomoć moderne tehnologije s velikom radošću virtualno su pratile slavlja naših sestara: s. Silvane Pereira, s. Angélice Medina i s. Sonie Raquel Díaz.

Sestra Silvana i s. Angélica proslavile su svoj zlatni i srebrni jubilej redovničkog života. Svetoj misi, koju je u našoj zajednici u Formosi predslavio biskup spomenute biskupije mons. José V. Conejero uz asistenciju fra Gerónima Martine, OFM, nazočile su sestre te zajednice i nekoliko nastavnika iz kolektiva naše škole.

Istoga dana, ali u različito vrijeme, u provincijskom središtu u San Lorenzu, u sestrinskom zajedništvu proslavile smo trajno predanje u nasljedovanju Isusa u našoj redovničkoj obitelji sestre Sonie Raquel Díaz, koja je s velikom radošću i zahvalnošću, u nazočnosti članova svoje obitelji i sestara zajednice, položila doživotne zavjete. Svetu misu predslavio je mons. Eduardo E. Martin, nadbiskup Rosarija, a concelebrirao je p. Genaro Iachini.

Zbog ograničenja koje sa sobom nose trenutne okolnosti, imale smo naše godišnje duhovne vježbe na virtualan način, pod vodstvom mons. Ernesta Giovanda SJ, pomoćnog biskupa Buenos Airesa. U ovoj godini, u kojoj nas Crkva poziva na proslavu obljetnice proglašenja sv. Josipa zaštitnikom sveopće Crkve, imamo također razlog za veliko slavlje i u našoj Provinciji koja u sv. Josipu ima svoga zaštitnika. Zbog toga je i tema duhovnih vježba bila Apostolsko pismo pape Franje *Patris Corde*. Osjetile smo snažnu potrebu obratiti se tom pravednom i vjernom čovjeku, koji je živio mnoge nevolje, progonstvo i zabrinutost za sutra, pa ipak nije klonuo duhom, nego je s vjerom i nadom u Boga izvršio jedinstveno poslanje koje mu je povjerio: da bude čuvar Isusa i Marije, Nazaretske obitelji kao klice nove obitelji koju je Bog

dao svijetu. Josip, stvarni čovjek, sposoban ispuniti svoju obvezu precizno i profesionalno, a istodobno čovjek koji onkraj svoje spoznaje ulazi u Božje otajstvo, pred kojim se klanja.

Novost ove godine u našim školama bila je nazočnost učenika na nastavi, postupno i u malim grupama koje su se izmjenjivale. Takav način rada, s učenicima na nastavi i virtualno, bio je veliki izazov za nastavnike. Jedino su u Urugvaju učenici cijelo vrijeme pohađali nastavu. Ovaj povratak u učionice bio je moguć jedino uz poštivanje protokola i svih sigurnosnih i higijenskih uvjeta propisanih od Ministarstva zdravstva. Povratak u škole bio je izvor velike radosti za nas, za učenike, nastavnike i roditelje. U našoj školi u Formosi, odlukom vlade te pokrajine, nastava se još uvjek izvodi samo virtualnim putem. U tim uvjetima uviđamo da je najvažnije prihvati izazov evangelizacije, naviještanja Kraljevstva i Božje prisutnosti koja upravlja poviješću. Stoga je važno iskoristiti mogućnosti koje nam pružaju društvene mreže i nove tehnologije u praćenju djece, mladih i obitelji.

S velikim uzbuđenjem i radošću, u nazočnosti cijele obrazovne zajednice škole sv. Terezije od Djeteta Isusa u mjestu Las Lomitas, predstavnika vlasti pokrajine Formosa, drugih institucija i ljudi toga mjesta, 5. ožujka svečano je otvorena nova školska zgrada koju je u potpunosti izgradila i opremila Vlada pokrajine Formosa. U sklopu škole nalazi se i kapela. Mjesni župnik vlc. Eduardo Sánchez blagoslovio je nove zdanje.

Sestrica smrt ponovno je pohodila našu Provinciju. Dana 17. ožujka u 95. godini života i 70. redovništva vratila se u Očevu kuću naša s. Virginia De Maestri. Bila je redovnica koja je živjela i drugima prenosila veliku ljubav prema Isusu i Mariji, povjeravajući njima svaku službu koju je vršila u Provinciji Sv. Josipa. Posljednjih godina svoga života dijelila je sestrinski život u zajednici Srca Marijina u Montevideu, Urugvaj, podupirući molitvom život i djelovanje susestara. Iistica se velikodušnim služenjem gdje god je bila poslana, odgovornošću u poslu i brigom o dobrima koja su joj bila povjerena.

Za blagdan zaštitnika Provincije pripremile smo se devetnicom, a 19. ožujka smo se putem Interneta ujedinile u molitvi posvete Provincije svetom Josipu. Neka nas naš zaštitnik sv. Josip očuva od svakoga zla i svojom zaštitom zakrili cijeli svijet!

s. Marta Perna i s. Rosa Vega

Bosansko-hrvatska provincija

*Svako putovanje živiš tri puta: kada ga sanjaš, kada ga živiš i kada ga se sjećaš.
(Nepoznati autor)*

Planetarno putovanje s pandemijom 2020. godine niti jedna od nas nije sanjala, a još manje bi se htjela sjećati tog nemilog razdoblja. No, pandemija je i dalje naša stvarnost. Kao da smo zarobljene strahom i neizvjesnošću života, planiranja, pa čak i sanjarenja. Svi naši događaji od zadnjeg javljanja, održani jer su ranije planirani, zasjenjeni su još uvijek aktualnom pandemijskom situacijom. Poput cijelog svijeta, i mi živimo u strahu od... nečega. Ostale smo, kao i mnogi drugi, pritajene u obvezama i događanjima. Zbog nemoćnosti ostvarivanja novih događanja i susreta, u Provinciji se nastoji živjeti svakodnevica na način kako to nameće epidemiološka situacija. Iz takve svakodnevice ovdje donosimo samo neka događanja i susrete.

U svijetu, koji je bio virtualan i prije koronavirusa, s pandemijom virtualnost postaje naša 24-satna stvarnost. Tako je virtualnim putem održan seminar za sestre juniorke, od 2. do 4. siječnja 2021. godine, a vodila ga je s. Maja Ivković. Bio je to *Susret s Hošeinim slikama Boga*, baziran na razmatranjima biblijskog teksta iz drugog poglavљa Knjige proroka Hoše (Hoš 2, 4-25).

Djelatnici Osnovne škole 13. rujan Jajce posjetili su 8. siječnja 2021. godine našu zajednicu u provincijskom središtu u Sarajevu. Sa zanimanjem razgledali su i spomen sobu s eksponatima iz povijesti Provincije i ostavštine sestara. Također i đakoni krajevne Crkve Bosne i Hercegovine posjetili su 4. ožujka 2021. godine, u okviru svoga studijsko-duhovnog putovanja, našu zajednicu u provincijskom središtu.

Vjeroučenici sarajevske katedralne župe Presvetog Srca Isusova zajedno sa svojom vjeroučiteljicom s. Ljubicom Stjepanović posjetili su 9. siječnja 2021. godine Nadbiskupijski centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* u Sarajevu, gdje su sudjelovali u cjelodnevnom programu koji su za njih organizirali djelatnici Centra i Udruge katoličkih studenata *Emaus*. U okviru projekta *YouthFluence – uključi se, služi i prati*, formacije voditelja ministranata u

Vrhbosanskoj nadbiskupiji, u organizaciji Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* u Sarajevu, u programskom timu stručnjaka i animatora sudjeluje i naša s. Marina Jurišić. Cilj formacije ministranata je kroz edukativne radionice doprinijeti osnaživanju identiteta i uloge ministranata u euharistijskom služenju te stjecanju vještina potrebnih za vođenje skupine.

U našem Samostanu Presvetog Trojstva u Jajcu 7. veljače 2021. godine slavljenjem u krugu zajednice obilježena je 25. obljetnica povratka sestara u kraljevski grad Jajce i osnivanja redovničke kuće.

U prvim danima ove godine prema nebeskom kraljevstvu prethodile su nam naše drage sestre na pragu devet desetljeća života: s. Jacinta Marijan preminula je 6. siječnja u Kloštru Ivaniću u 89. godini života i 66. redovništva te s. Štefanija Cindrić koja je preminula 13. siječnja, također u Kloštru Ivaniću, u 90. godini života i 64. redovništva.

Kao odgovor na izazove vremena koje živimo odabrano je i geslo Redovitoga provincijskog kapitula: *Tražite najprije Božje kraljevstvo* (Mt 6,33). Poziva nas da u otvorenosti za traženje općeg dobra, izdižući se iz nesigurnosti i bojazni trenutka, razlučujemo i donosimo odluke za budućnost Provincije. Zbog pogoršane epidemiološke situacije Kapitul, sazvan za 13. do 18. travnja 2021. u Sarajevu, odgođen je do daljnjega.

San i sjećanje svakodnevno nas vraćaju zadaći da *u zgodno i nezgodno vrijeme* (a ono je sada!) budimo nadu i onda kada joj se gotovo ne nazire trag. Stoga budimo hrabre tražiteljice i navjestiteljice *Božjeg kraljevstva* u ovome vremenu i svijetu u kojem živimo!

s. Ljubica Stjepanović

Austrijska provincija

Posljednja dva mjeseca prošle godine rad škole i internata u Št. Petru odvijao se na virtualan način. Tijekom prošle školske godine, za vrijeme *lockdowna*, već su stekli određeno iskustvo, pa su mogli nastaviti na isti način. Djeca u vrtiću, koji je i u vrijeme *lockdowna* radio gotovo neometano, oduševili su „zatvoreni“ svijet svojom razigranošću.

U studenom su sestre u Št. Petru bila zaražene koronavirusom te su provele mjesec dana u karanteni. Virus je uzrokovao fizičku slabost, ali istodobno je osnažio njihovu međusobnu povezanost i pomoć, molitvu za zajednicu i za cijeli svijet. Adventsko vrijeme iščekivanja bilo je za njih vrijeme oporavka i donijelo im je novi život. Zbog toga su s još većom radošću i zahvalnošću proslavile blagdan Rođenja Gospodinova i završetak godine.

I u provincijskom središtu su se tri sestre u studenom preventivno povukle u samoizolaciju jer je jedna od njih bila u kontaktu sa zaraženom osobom. Osjetile smo olakšanje kada se nijedna nije razboljela te smo u zahvalnosti Bogu i s pouzdanjem u Njegovu brigu i pomoć mogле nastaviti svakodnevno djelovanje.

U prosincu je Covid-19 stavio na kušnju zajednicu u Pliberku. Razboljelo se čak sedam sestara, nekoliko njegovatelja i korisnika Doma za starije i bolesne. Sestra Regina Tolmaier bila je vrlo slaba te je, nakon pada u svojoj sobi, bila primljena u bolnicu. Od posljedica ove bolesti preminula je s. Marija Sakotnik. Bog ju je pozvao k sebi u jutarnjim satima 26. prosinca te vjerujemo da ona uživa vječni život s Njim. U svom redovničkom životu uvijek je težila unutarnjoj povezanosti s Bogom i predano je služila kao kuharica u Železnoj Kapeli, Podgorju i Pliberku.

Hvala Bogu, Koruški Caritas je od ove godine preuzeo Dom za starije i bolesne u Pliberku, koji sada nosi naziv *Marijin dom* (njem. *Haus Maria*). U veljači su sestre ove zajednice zajedno sa s. Reginom zahvalile Bogu na njezinih 80 godina života.

Dom za srednjoškolke u provincijskom središtu s vremenom je ostao prazan. Dio učenica ostao je kod kuće prateći nastavu na daljinu, dok su djevojke iz Kine, na zahtjev njihovih roditelja, potražile smještaj negdje drugdje. To svakako olakšava pripremu za prodaju kuće na koju smo se odlučile. Kuća bi trebala biti prodana dijelom Mohorjevoj družbi iz Klagenfurta, a dijelom Koruškoj biskupiji. Puno toga je još potrebno odraditi prije iseljenja.

Zbog ograničenja kretanja i okupljanja nismo uspjeli organizirati duhovne vježbe za sestre. To je potaklo s. Karmelu Kelih da pripremi i vodi duhovne vježbe za starije sestre u zajednici u Št. Petru. Koristila je materijale o sv. Franji.

Svakodnevno je slavljenja sveta misa u samostanskoj kapeli. Na kraju duhovnih vježba, sestre su iznenadile kućnu predstojnicu s. Veroniku Supan proslavom njezinih 40 godina redovništva.

Od sredine veljače nastava u školi u Št. Petru odvija se naizmjenično, jedan tjedan u učionicama, drugi tjedan od kuće. Moraju se poštivati posebni higijenski propisi: česta testiranja, obvezno nošenje maski, držanje razmaka. Tako se i priprema za Uskrs odvijala u prilagođenom obliku – obred pepeljanja, križni put, priprema za ispovijed i blagdansku svetu misu – sve je bilo prilagođeno situaciji. Mladi vrlo rado dolaze u školu i žele redovito pohađati nastavu.

Aktivno pripremaju 45. dobrotvornu tombolu, koja će ove godine uključivati, iako na daljinu, i dva dobrotvorna koncerta.

s. Andrea Starz

Paragvajska provincija

Sestre Provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije nastavile su svoj hod na različitim područjima sestrinskog i apostolskog života, iako je vrijeme koje živimo obilježenom neizvjesnošću pandemije koja pogađa cijelo čovječanstvo.

Vodeći maksimalnu brigu o zdravlju sestara i drugih ljudi s kojima surađujemo, nastavile smo naše aktivnosti više unutar zajednice nego izvan nje. Malo-pomalo bilo je moguće slaviti euharistiju u nazočnosti vjernika ali nastavlja se i s prijenosima. I dalje posvećujemo puno vremena klanjanju pred Presvetim Sakramentom.

Krajem 2020. godine, 16. prosinca, pohodila nas je sestrica smrt koja je uzela s. Martinu Roa, bivšu provincijsku predstojnicu u mandatu od 1998. do 2003. godine. Preminula je od komplikacija koje su nastale kao posljedica njezine duge bolesti.

Godinu smo završile sa zahvalnošću Gospodinu za njegovo veliko milosrđe kojim se brine za svaku sestru i što do sada nijedna nije bila zaražena virusom Covid-19. Međutim, sve je veći broj sestara koje trebaju stalnu skrb i njegu zbog svoje dobi i pogoršanja zdravstvenog stanja. To zahtijeva i stalnu pomoć vanjskog medicinskog osoblja.

Dana 31. siječnja dvije sestre juniorke, s. Katia Osorio i s. Aida Luz Torales, obnovile su svoje redovničke zavjete tijekom euharistijskog slavlja u kapeli sv. Janje. Sada se pripremaju za ispite kako bi započele nastavničke studije. Dana 2. veljače s. Delia Espínola, s. Carmelita Villalba i s. Adelina Cuttier proslavile su 60. obljetnicu redovništva. Svaka od njih proslavila je svoj dijamantni jubilej u svojoj zajednici, okružena sestrama i najbližim članovima obitelji.

Na zahtjev Ministarstva obrazovanja, sestre koje rade u našim školama u veljači su započele s prilagodbama kako bi pripremile prostor i stvorile uvjete za siguran povratak učenika i nastavnika u škole. U prvim mjesecima neke škole su se odlučile za virtualnu nastavu, dok je druge izvode na dva načina: u učionicama za neke grupe učenika i virtualno za druge. Unatoč velikim naporima koji se ulažu, sve postaje vrlo neizvjesno zbog velikog broja slučajeva zaraze u našoj zemlji koja nema dovoljna sredstva za zbrinjavanje oboljelih.

S druge strane, koristeći se novim tehnologijama, sredstvima komuniciranja i društvenim mrežama, nastavile smo promicati apostolat zvanja održavajući kontakte s djevojkama koje razmišljaju o redovničkom pozivu i predstavljajući im karizmu i poslanje naše Družbe. Provincijska uprava planirala je susrete s mladima svaki treći vikend u mjesecu. Tako smo od 19. do 21. veljače započele s prvim susretom na kojem je sudjelovalo šest djevojaka iz različitih dijelova zemlje. Provele su nekoliko dana s grupom sestara koje su zadužene za promicanje zvanja, dijeleći s njima iskustvo Božjeg poziva.

U zajedništvu sa svim sestrama Družbe, u pripremi za Dan Majke Margarite Pucher, kroz devetnicu i različite proslave promišljale smo o ostavštini Majke Utjemeljiteljice. Putem društvenih mreža predstavile smo neke trenutke iz njezinog života. Na dan 6. ožujka svaka je zajednica slavila svetu misu u znak zahvalnosti za život Majke Margarite Pucher i u sestrinskom zajedništvu proslavila blagdan.

s. Evanilda Ramírez Cabrera

Rimska regija

Naša bliskost i zajedništvo su sve snažnije podržani molitvom, proslavom brojnih obljetnica koje je sveopća Crkva obilježila kao i mnogim događanjima koje naša Družba slavi i živi. Dah Duha Gospodnjeg, tvorca naših života i našega poslanja, čini da ponovno čujemo onaj glas „Dođi i slijedi me“, unatoč težini i brizi koje sve mi proživljavamo u ovom povijesnom trenutku. Pozvane smo, danas više nego ikada, na zajedničku suradnju u izgradnji sadašnjosti na kojoj počiva budućnost naših zajednica. Od velike pomoći su nam naše Pravilo, godišnji regionalni program, duhovne obnove, osobna i zajednička molitva.

Naš apostolat i dalje trpi brojna uvjetovanja zbog pandemije koja, očito, još uvijek ne jenjava. Svima nam je poznato kako je prekrasna talijanska zemlja neprestano podložna promjeni boje: od bijele i žute do narančaste i crvene. Ove boje prikazuju razvoj pandemijske situacije u Italiji. Do daljnjega smo u crvenom pojasu i opet smo dužne poštivati stroga pravila izolacije. U ovoj situaciji ne skrivamo našu zabrinutost.

Koronavirus je upao u naše živote, poljuljao našu sigurnost, promijenio naše navike, poremetio naše planove. Razni susreti i dalje se događaju uglavnom na mreži: crkveni događaji kao što je Ekumenski tjedan, Svjetski dan posvećenog života, Dan bolesnika i drugi. Jednako tako i formativni susreti za roditelje i nastavnike koje je organizirala škola „Presveto Srce Isusovo“, kao i nastava za učenike, provode se na daljinu. Primanje gostiju u Kući za odmor „Krist Kralj“ naglo je zaustavljeno zbog skoro potpune odsutnosti gostiju, s velikim posljedicama za održavanje kuće i osoblja.

Osim toga, zajednice u Regiji u ovom vremenu su doživjele i veliku prazninu koja ostaje nakon smrti sestara. Svijest o poodmakloj životnoj dobi, o tome da nas je sve manje, potiče nas da budemo usmjerene na bitno i da se pouzdamo u Boga i u njegovu zaštitu.

Još uvijek u nama živi sjećanje na Trg svetog Petra, pust i kišom okupan, na kojemu papa Franjo svojim riječima izražava bojazan cijelog svijeta. Iako je od toga prošla već godina dana, jasno nam je da smo još uvijek ostavljeni na milost i nemilost valovalja povijesti te poput onih učenika u oluji na jezeru vapimo: *Pogibosmo!* (usp. Mk 4,35-41). No, postoji ona utješna sigurnost da je Gospodin s nama te ga s pouzdanjem molimo da nam dade svoje srce i svoje oči kako bismo prozrele stvarnost naših zajednica i svijeta i prihvatile ju u svjetlu vjere, nade i ljubavi.

Dopustite mi da s vama podijelim i jedno osobno, lijepo i radosno iskustvo.

Sestra Maristella i ja 30. siječnja ove godine bile smo primljene u privatnu audijenciju kod Svetoga Oca pape Franje. Bio je to sasvim neočekivan i poseban poklon za nas. Predstavile smo se. Vidjevši nas pomalo uzbudjene i dirnute, papa Franjo svojom jednostavnošću i očinskom nježnošću brzo je učinio da se osjećamo ugodno i dopustio nam je nekoliko fotografija s njim. Rekle smo Svetom Ocu da molimo za njega i za njegovu službu. U šali nas je pitao molimo li dobro ili loše. Na ovo pitanje smo se vedro pogledali i zajedno nasmijali. Darovao nam je krunicu od bijelih bisera i udijelio nama i našoj Družbi svoj blagoslov. Sve ste vi u tom trenutku na duhovan način bile povezane s nama. Zadivilo nas je njegovo nasmijano lice i njegova ponizna molba da molimo za njega. Od tog dana je gorljivija naša molitva za

njega i za sveopću Crkvu. Ovaj obogaćujući susret omogućio nam je nadbiskup Pesara mons. Piero Coccia i na tome smo mu zahvalne.

U Godini svetoga Josipa pripremamo virtualnu izložbu prema dokumentu pape Franje *Patris corde*. Njemu, čuvaru Otkupitelja i zaručniku Djevice Marije, povjeravamo svoje potrebe i potrebe naših zajednica.

s. Lucia Vrdoljak Colo

ŽIVOT – POSLANJE – SVJEDOČENJE

U rubrici predstavljamo svjedočanstvo vjere i karizme putem misijskog djelovanja u jednom višekonfesionalnom okruženju: iskustvo sestara Tršćanske provincije koje djeluju u Egiptu.

Misijsko djelovanje u Egiptu – studentski dom u Kairu

Na molbu slovenskih djevojaka i žena koje su radi posla emigrirale u Egipat, s. Urbana Gorup, provincijska predstojnica Tršćanske provincije (onda Tomajske), 1929. godine pobrinula se da sestre otvore kuću u Kairu gdje bi se ove djevojke i žene mogle skloniti, kao što su 1908. učinile u Aleksandriji. Sestra Franka Martelanc i s. Jolanda Kristančić dugo su u gradu tražile prikidan stan te su, po zagovoru sv. Terezije od Djeteta Isusa, pronašle jednu prekrasnu kuću s vrtom u dijelu nazvanom *Garden City*.

Sestre su kuću ubrzo uredile kao ugodan dom u koji su primale djevojke i žene po dolasku u Egipat, osigurale im odgovarajući smještaj i zaposlenje u obiteljima te im pomagale u svakom pogledu. Osobito nedjeljom i blagdanima, kada su se kod njih okupljale slovenske obitelji, sestre su vodile brigu o vjerskim i kulturnim susretima kako bi njima, iako u stranoj, nacionalno i vjerski različitoj zemlji, omogućile domaće ozračje te tako očuvale i učvrstile katoličku vjeru, ljubav prema materinjem jeziku i domovini. U godinama nakon Drugog svjetskog rata situacija u Egiptu se promjenila. Sestre u Kairu tražile su način da u novim okolnostima nastave karizmu Družbe.

Godine 1948. kupile su veću kuću za potrebe zajednice kako bi još većem broju djevojaka pomogle da u njoj nađu dom i u tuđini ne zалutaju s pravoga puta. Ovo je područje rada bilo uključeno u Međunarodno katoličko udruženje *Protection de la Jeune Fille*, a nadziralo ga je Ministarstvo socijalnog rada.

Danas sestre u ustanovu primaju sveučilišne studentice različitih nacionalnosti i vjera. Budući da i u drugim dijelovima Egipta, a ne samo u Aleksandriji i Kairu, postoje sveučilišta, većina studentica dolazi iz susjednih arapskih i udaljenijih zemalja. Dolaze u Kairo studirati uglavnom medicinu, jezike i društvene znanosti. Studentice borave u lijepo uređenim i opremljenim sobama što im omogućava da uspješno studiraju. Sestre im nude doručak i večeru, a studentice također mogu same pripremiti obroke koristeći malu priručnu kuhinju.

Roditelji rado povjeravaju svoje kćeri sestrama jer znaju da će se o njima dobro skrbiti te da će tu biti zaštićene od lošeg utjecaja društva. Danas u toj zajednici žive i djeluju tri sestre koje svjedoče primjerom redovničkog i sestrinskog života, molitvom i nemametljivom dobrotom i ljubavlju koja je sposobna podnijeti mnoge poteškoće. Naš dom za studentice, kao ugodan i uređen prostor, također cijene državne vlasti. Već 70-ih godina egipatska je vlada odala priznanje sestrama zbog njihovih zasluga na socijalnom području.

Kućna kapela, posvećena sv. Tereziji od Djeteta Isusa, u kojoj sestre molitvom krijepe svoju odanost Bogu i poslanje služenja mladima i njihovim obiteljima, uvijek je dostupna i studenticama. Većina studentica je muslimanske vjere, neke su pravoslavne ili katoličke vjere koptskog obreda i one se ponekad pridruže sestrama na misi koju slave franjevcii.

Studentice jako cijene otvorenost sestara i poštovanje koje imaju prema njihovoj vjeri. Posebno to dolazi do izražaja tijekom mjeseca ramazana kada se sestre trude za muslimanske djevojke pripremati obroke po propisima Islama i nude im dobar, obilan obrok navečer nakon cjelodnevnog strogog posta. Studentice prepoznaju da to od sestara zahtijeva znatan napor i veće troškove. Svoju zahvalnost prema sestrama pokazuju tako što i one obraduju sestre za blagdane, posebno za Božić i Uskrs. Tako se u međusobnom poznavanju i poštivanju otvara i osnažuje međuvjerski dijalog u duhu enciklike pape Franje *Fratelli tutti*.

Mnoge studentice se i nakon puno godina sa zahvalnošću vraćaju sestrama i rado pokazuju svojim obiteljima gdje su učile i obogaćivale se životnim iskustvima. Neke već godinama unaprijed upisuju i svoje kćeri u isti dom za studentice.

U domu je obično 70 do 80 studentica ali ove godine ih je zbog pandemije oko 50. U poslovima čišćenja prostora i u kuhinji sestrama pomaže nekoliko uposlenih laika. I na taj način, nudeći zaposlenje, sestre pomažu siromašnjim djevojkama i ženama da ostvare bolje uvjete za život.

Tako misijsko djelovanje sestara po njihovom svjedočenju i molitvi u muslimanskom okruženju grada Kaira prelazi zidove doma za studentice i širi se izvan granica Egipta.

s. Suzana Masten

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:

ssf.odjeci@gmail.com
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:

skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:

s. Andrea Nazlić

Uredništvo:

s. Karolina Bašić
s. Natanaela Radinović
s. Diana Dolić
s. Mirjana Puljiz

Naslovница:

s. Karolina Bašić

Oblikovanje:

Silvio Družetić

Tisk:

Jafra-print d.o.o.

